

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 182 (XXVI) — Nr. 554

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 28 iulie 2014

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 270 din 7 mai 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 114 alin. (6) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală în redactarea anterioară modificării acestor prevederi prin Legea nr. 126/2011 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 88/2010 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, precum și a dispozițiilor art. 114 alin. (1) și (4) din aceeași ordonanță	2-5
★	
Opinie separată	5-7
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
607. — Hotărâre privind aprobarea conținutului și formatului actelor de studii care vor fi eliberate absolvenților ciclului I — studii universitare de licență	7-23
ACTE ALE AUTORITĂȚII NAȚIONALE DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI	
60. — Ordin privind aprobarea tarifelor și contribuțiilor bănești percepute de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei în anul 2014.....	24-32

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 270**

din 7 mai 2014

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 114 alin. (6) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală în redactarea anterioară modificării acestor prevederi prin Legea nr. 126/2011 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 88/2010 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, precum și a dispozițiilor art. 114 alin. (1) și (4) din aceeași ordonanță

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Toni Greblă	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Fabian Niculae	— magistrat-asistent

Cu participarea în ședința publică din data de 6 martie 2014 a reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu-Daniel Arcer.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 114 alin. (1) pct. 4 și 6 din Codul de procedură fiscală, excepție ridicată de Alexe Costache-Ivanov în Dosarul nr. 19.329/3/2011 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 787D/2013.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 6 martie 2014, în prezența reprezentantului Ministerului Public, și au fost consemnate în încheierea din acea dată, când, având nevoie de timp pentru a delibera, Curtea, în conformitate cu dispozițiile art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a amânat pronunțarea pentru data de 20 martie 2014 și, ulterior, în conformitate cu dispozițiile art. 58 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 47/1992, pentru data de 25 martie 2014, 26 martie 2014, 15 aprilie 2014, 6 mai 2014 și 7 mai 2014, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

3. Prin Încheierea din 24 octombrie 2013, pronunțată în Dosarul nr. 19.329/3/2011, **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 114 alin. (1) pct. 4 și 6 din Codul de procedură fiscală**, excepția fiind invocată de Alexe Costache-Ivanov, într-un dosar având ca obiect soluționarea unei contestații formulate împotriva unui act administrativ fiscal.

4. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorul acesteia susține, în esență, că prevederile legale criticate sunt neconstituționale de vreme ce permit organelor de administrare fiscală ca, pe cale de interpretare, să considere că obligațiile de plată achitate înainte de scadență sunt neachitate, să calculeze și să impună penalități de întârziere și dobânzi pe motiv că a operat decăderea pentru un contribuabil care nu a fost încunoscîntat, în condițiile legii, timp de peste un an și câteva luni de erorile materiale existente în documentele de plată.

Astfel, autorul excepției consideră ca a fost încălcat principiul legalității impunerii reglementat în art. 139 alin. (1) și (2) din Constituție.

5. În opinia autorului excepției, dispozițiile legale criticate nu conțin reguli de procedură clare care să cuprindă cu precizie condițiile, organele judiciare competente să aplice sancțiunile, termenele în care cetățenii, contribuabilii, justițiabilii își pot exercita drepturile lor personale, drepturi care derivă din principiul accesului liber la justiție. Or, legea trebuie să fie suficient de clară și de accesibilă, iar cetățeanul trebuie să poată dispune de informații suficiente cu privire la normele juridice aplicabile într-o situație dată.

6. **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal** apreciază excepția de neconstituționalitate ca fiind neîntemeiată.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Avocatul Poporului** consideră că dispozițiile legale criticate sunt constituționale. Acesta arată că instanța de contencios constituțional s-a pronunțat deja prin Decizia nr. 268 din 22 martie 2012.

9. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse, susținerile autorului excepției, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum a fost formulat în fața instanței de judecată, îl constituie prevederile art. 114 alin. (1) pct. 4 și 6 din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală. Din examinarea excepției de neconstituționalitate rezultă că, în realitate, obiectul acesteia îl constituie prevederile art. 114 alin. (6) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală în redactarea anterioară modificării acestor prevederi prin Legea nr. 126/2011 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 88/2010 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, precum și a dispozițiilor art. 114 alin. (1) și (4) din aceeași ordonanță. Prevederile art. 114 alin. (1), (4) și (6) din Ordonanța

Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, în redactarea menționată, au următorul conținut:

„(1) Plățile către organele fiscale se efectuează prin intermediul băncilor, trezoreriilor și al altor instituții autorizate să deruleze operațiuni de plată.[...]

(4) Pentru creanțele fiscale administrate de Agenția Națională de Administrare Fiscală și unitățile subordonate, organul fiscal, la cererea debitorului, va efectua îndreptarea erorilor din documentele de plată întocmite de acesta și va considera valabilă plata de la momentul efectuării acesteia, în suma și din contul debitorului înscrise în documentul de plată, cu condiția debitării contului acestuia și a creditării unui cont bugetar.[...]

(6) Cererea poate fi depusă în termen de un an de la data plății, sub sancțiunea decăderii.”

12. Curtea constată că art. 114 alin. (6) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 a fost modificat prin Legea nr. 126/2011 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 88/2010 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 21 iunie 2011, fără a se păstra soluția legislativă criticată. Având în vedere, însă, Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, urmează a fi analizate dispozițiile legale în forma existentă înaintea acestei modificări, acestea fiind cele care continuă să producă efecte juridice.

13. În opinia autorului excepției, prevederile criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 139 alin. (1) și (2) privind impozitele, taxele și alte contribuții. Deși nu sunt indicate în susținerea excepției decât dispozițiile art. 139 din Constituție, Curtea reține că din motivarea acestuia rezultă invocarea implicită a prevederilor art. 44 din Constituție în privința criticii referitoare la art. 114 alin. (6). În aceste condiții, Curtea va analiza dispozițiile art. 114 alin. (6) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală prin raportare la art. 44 și 139 din Constituție.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 114 alin. (6) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003, Curtea constată că s-a mai pronunțat asupra acestora, prin Decizia nr. 268 din 22 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 425 din 26 iunie 2012, dar prin raportare la critici diferite care se refereau la faptul că instituirea aceluiași termen de decădere atât pentru debitorul care nu achită obligația bugetară, cât și în cazul unui debitor care achită la termen obligația bugetară, dar efectuează plata în alt cont bugetar decât cel corect, contravine prevederilor art. 16 din Constituție. Or, autorul excepției de neconstituționalitate din dosarul de față indică faptul că în urma efectuării în mod greșit a plății a fost obligat la plata unor penalități de întârziere, acest lucru generând, în consecință, încălcarea art. 44 și 139 din Constituție. În fapt, biroul său notarial a făcut mai multe plăți care priveau sume colectate cu titlu T.V.A. și de impozit pe veniturile din transferul proprietăților imobiliare din patrimoniul personal. Ordinele de plată conțineau o eroare materială, întrucât indicau codul de identificare fiscală ce aparținea Camerei Notarilor Publici din București, deși trebuia indicat codul de identificare fiscală al plătitorului, respectiv Biroul Notarial Public Costache-Ivanov Alexe. Drept urmare, împotriva biroului notarial au fost calculate penalități de întârziere, începând cu data efectuării plății.

15. Curtea reține că dispozițiile art. 139 alin. (1) din Constituție reprezintă temeiul constituțional care conferă legiuitorului competența exclusivă de a stabili taxele și impozitele, precum și de a configura regimul juridic al acestora. În temeiul aceluiași text, revine în competența exclusivă a acestuia reglementarea drepturilor și a obligațiilor părților din

cadrul raportului juridic fiscal [a se vedea și art. 1 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală]. În aceste condiții, legiuitorul poate reglementa proceduri, institui termene și condiții în vederea stabilirii obligațiilor fiscale. Având în vedere cele expuse, Curtea reține, de asemenea, că prin maniera sa de reglementare legiuitorul configurează în mod indirect și tratamentul juridic al contribuabilului în materie fiscală, ale cărui drepturi și libertăți fundamentale trebuie să le respecte.

16. În jurisprudența Curții de la Strasbourg s-a statuat că legiuitorul trebuie să dispună, la punerea în aplicare a politicilor sale, mai ales cele sociale și economice, de o marjă de apreciere pentru a se pronunța atât asupra existenței unei probleme de interes public care necesită un act normativ, cât și asupra alegerii modalităților de aplicare a acestuia (Hotărârea din 4 septembrie 2012, pronunțată în Cauza *Dumitru Daniel Dumitru și alții împotriva României*, paragraful 49). Totuși, Curtea observă că, prin Decizia nr. 1.533 din 28 noiembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 905 din 20 decembrie 2011, instanța de contencios constituțional a reliefat necesitatea creării unui echilibru între interesele generale ale societății și interesele particulare ale persoanelor. În același sens este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului care a statuat că Statul, mai ales atunci când elaborează și pune în practică o politică în materie fiscală, se bucură de o marjă largă de apreciere, cu condiția existenței unui „just echilibru” între cerințele interesului general și imperativele apărării drepturilor fundamentale ale omului (a se vedea și Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 23 februarie 2006, pronunțată în Cauza *Stere și alții împotriva României*, paragraful 50). În aceste condiții, revine Curții Constituționale sarcina de a analiza dacă marja de apreciere a legiuitorului în materie fiscală, reflectată în privința contribuabililor, respectă prevederile constituționale referitoare la dreptul de proprietate.

17. În cadrul acestei analize, Curtea Constituțională va avea în vedere „testul” de proporționalitate structurat, potrivit căruia limitarea drepturilor fundamentale trebuie să fie condiționată de îndeplinirea anumitor cerințe, astfel cum se va preciza pe parcursul deciziei. În acest sens, Curtea urmează să analizeze dacă limitele impuse de legiuitor dreptului de proprietate al contribuabilului prin impunerea unui termen de decădere reprezintă o limitare rezonabilă care să nu fie disproporționată în raport cu scopul dorit de legiuitor (a se vedea și Decizia nr. 266 din 21 mai 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 443 din 19 iulie 2013).

18. Astfel, Curtea reține că art. 114 alin. (6) din Codul de procedură fiscală, deși nu vizează în mod direct un interes patrimonial al contribuabilului, sancțiunea nedepunerii în termen a cererii generează, indirect, în favoarea statului un drept de creanță asupra patrimoniului contribuabilului. În acest mod, dreptul de proprietate al contribuabilului în privința patrimoniului său este afectat printr-o acțiune a statului.

19. Curtea constată că, potrivit art. 44 alin. (1) din Constituție, legiuitorul este în drept să stabilească conținutul și limitele dreptului de proprietate. De principiu, aceste limite au în vedere obiectul dreptului de proprietate și atributele acestuia și se instituie în vederea apărării intereselor sociale și economice generale sau pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale altor persoane, esențial fiind ca prin aceasta să nu fie anihilat complet dreptul de proprietate (în acest sens, a se vedea și Decizia nr. 19 din 8 aprilie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 105 din 24 mai 1993). De asemenea, Curtea a statuat prin Decizia nr. 59 din 17 februarie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 203 din 9 martie 2004, că, în temeiul art. 44 din Constituție, legiuitorul ordinar este competent să stabilească

cadru juridic pentru exercitarea atributelor dreptului de proprietate, în accepțiunea principală conferită de Constituție, în așa fel încât să nu vină în coliziune cu interesele generale sau cu interesele particulare legitime ale altor subiecte de drept, instituind astfel niște limitări rezonabile în valorificarea acestuia, ca drept subiectiv garantat. Așadar, textul art. 44 din Constituție cuprinde expres în cadrul alin. (1) o dispoziție specială în temeiul căreia legiuitorul are competența de a stabili conținutul și limitele dreptului de proprietate, inclusiv prin introducerea unor limite vizând atributele dreptului de proprietate. În aceste condiții, Curtea reține că dreptul de proprietate nu este un drept absolut, ci poate fi supus anumitor limitări, potrivit art. 44 alin. (1) din Constituție; însă, limitele dreptului de proprietate, indiferent de natura lor, nu se confundă cu însăși suprimarea dreptului de proprietate.

20. Conform principiului proporționalității, principiu integrat implicit conținutului normativ al drepturilor și libertăților prevăzute de Constituție, orice măsură luată trebuie să fie **adecvată** — capabilă în mod obiectiv să ducă la îndeplinirea scopului, **necesară** — nu depășește ceea ce este necesar pentru îndeplinirea scopului și **proporțională** — corespunzătoare scopului urmărit. Astfel, în vederea realizării testului de proporționalitate, Curtea trebuie, mai întâi, să stabilească scopul urmărit de legiuitor prin măsura criticată și dacă acesta este unul legitim, întrucât testul de proporționalitate se va putea raporta doar la un scop legitim.

21. Curtea constată că scopul urmărit, acela de a responsabiliza, disciplina și sancționa comportamentul fiscal culpabil al contribuabilului, este unul legitim. Totodată, o atare măsură asigură stabilitatea raporturilor juridice, apărând ca un corolar al necesității asigurării resurselor financiare necesare pentru bugetul de stat.

22. În continuare, trebuie examinat dacă prevederile legale criticate sunt adecvate și necesare scopului urmărit. Instituirea unui termen de decădere în privința cererii de îndreptare este o măsură adecvată pentru responsabilizarea și disciplinarea contribuabilului. Măsura apare și ca fiind necesară pentru sancționarea contribuabilului, în condițiile în care îndreptarea unor erori materiale trebuie realizată într-un interval de timp.

23. Însă, măsura nu apare ca fiind proporțională cu scopul legitim urmărit. Curtea constată că momentul de la care încep să fie calculate creanțele fiscale accesorii este de natură de a crea un tratament fiscal care nu ține seama de scopul legitim urmărit.

24. Astfel, din coroborarea normelor legale, rezultă că organele fiscale pot emite decizii de stabilire a creanțelor fiscale accesorii după expirarea termenului de decădere instituit pentru contribuabil, dar în interiorul termenului de prescripție a dreptului de stabilire a obligațiilor fiscale, cu consecința directă a afectării patrimoniului debitorului. Mai mult, organele fiscale vor fi interesate întotdeauna să emită aceste decizii după expirarea termenului de decădere, valorificând lipsa de atenție/eroarea contribuabilului. Or, actele normative trebuie să fie astfel concepute, încât să dea posibilitatea destinatarilor de a-și putea adapta conduita în mod real și efectiv, în funcție de ipoteza normativă a legii. În aceste condiții, textul criticat conferă, mai degrabă, un drept iluzoriu contribuabilului, întrucât aceste erori sunt descoperite, de cele mai multe ori, *post factum*. Astfel, nu se mai poate vorbi de un scop legitim, ci se pune problema îmbogățirii fără justă cauză a statului, în condițiile în care nu se urmărește nici responsabilizarea/disciplinarea fiscală a contribuabilului și nici sancționarea comportamentului său, ci diminuarea corespunzătoare patrimoniului acestuia, cu consecința apropierea sumelor de bani de către stat. Așadar, curgerea termenului de la data efectuării plății, și nu de la data

descoperirii erorii săvârșite, în condițiile unui termen de decădere atât de scurt, este de natură a deturna scopul legitim pe care legiuitorul și-a propus să-l realizeze, respectiv responsabilizarea/disciplinarea și sancționarea contribuabilului, generând, mai degrabă, un interes din partea statului de a emite decizia de stabilire a creanțelor fiscale accesorii după expirarea termenului de decădere. În aceste condiții, Curtea reține că măsura criticată nu este proporțională cu scopul urmărit, ceea ce se traduce prin încălcarea dreptului de proprietate al contribuabilului, acesta trebuind să suporte o diminuare disproporționată a patrimoniului său.

25. Mai mult, dacă contribuabilul sesizează săvârșirea erorilor după expirarea termenului de un an, lui i se pot impune creanțe fiscale accesorii, chiar dacă sumele de bani datorate au intrat în conturile organelor fiscale, iar acestea au fost folosite de către stat. Accesoriile fiscale trebuie plătite (prin interpretarea coroborată cu celelalte dispoziții din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003) chiar și în condițiile în care plătitorul, la un moment dat, obține recunoașterea plății făcute, prin apelarea la mijloacele legale existente.

26. Astfel, pentru motivele mai sus arătate, Curtea constată încălcarea prevederilor art. 44 din Constituție, precum și a celor ale art. 139 din Constituție, statul depășindu-și marja de apreciere conferită prin acest text constituțional.

27. De altfel, legiuitorul a sesizat aceste deficiențe ale actului normativ criticat, astfel că, prin Legea nr. 126/2011 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 88/2010 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 21 iunie 2011, a modificat dispozițiile art. 114 alin. (6) din Codul de procedură fiscală, acestea având, în prezent, următoarea formulare: „*Cererea poate fi depusă în termen de 5 ani, sub sancțiunea decăderii. Termenul începe să curgă de la data de 1 ianuarie a anului următor celui în care s-a efectuat plata.*” Chiar dacă termenul rămâne unul de decădere, intervalul de timp în care se pot sesiza eventualele erori este mai rezonabil, ceea ce ar putea conduce, în mod teoretic, la înlăturarea situațiilor nedorite în care se aplică creanțe fiscale accesorii.

28. În ceea ce privește dispozițiile art. 114 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003, Curtea constată că autorul acesteia nu arată în ce fel dispozițiile legale criticate contravin dispozițiilor constituționale invocate, iar simpla enumerare în susținerea excepției de neconstituționalitate a unor prevederi constituționale pretins a fi încălcate nu este de natură să satisfacă exigențele art. 10 alin. (2) din Legea nr. 47/1992. Având în vedere acest aspect, Curtea urmează să respingă ca inadmisibilă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor legale criticate, întrucât, potrivit art. 10 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, „*Sesizările trebuie făcute în formă scrisă și motivate*” (a se vedea, în același sens, Decizia nr. 1.313 din 4 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 12 din 6 ianuarie 2012).

29. Referitor la criticile privind dispozițiile art. 114 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, Curtea constată că acestea sunt neîntemeiate, dispozițiile legale criticate referindu-se la procedura efectuării plății. În momentul în care o persoană consideră că drepturile sau interesele sale sunt lezate de către organele fiscale, se poate adresa instanțelor de judecată potrivit dreptului comun. În aceste condiții, Curtea urmează să respingă ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 114 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală.

30. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

I. Cu majoritate de voturi admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Alexe Costache-Ivanov în Dosarul nr. 19.329/3/2011 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal și constată că prevederile art. 114 alin. (6) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, în redactarea anterioară modificării acestor prevederi prin Legea nr. 126/2011 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 88/2010 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, sunt neconstituționale.

II. Cu unanimitate de voturi respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 114 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, excepție ridicată de același autor în același dosar al aceleiași instanțe.

III. Cu unanimitate de voturi respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de același autor în același dosar al aceleiași instanțe și constată că dispozițiile art. 114 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 7 mai 2014.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,

Fabian Niculae

OPINIE SEPARATĂ

Nu împărtășim soluția adoptată prin decizia de mai sus, apreciind că excepția de neconstituționalitate trebuia respinsă, ca neîntemeiată, pentru motivele pe care le vom prezenta în continuare.

1. Autorul excepției critică dispozițiile art. 114 alin. (4) și alin. (6) din Codul de procedură fiscală, dar — în fapt — este nemulțumit numai de termenul prevăzut la alin. (6) din textul menționat.

Articolul 114 alin. (4) din Codul de procedură fiscală reprezintă o reglementare de favoare: legiuitorul oferă contribuabilului (care a făcut eronat plata unor obligații fiscale) posibilitatea de a solicita organului fiscal teritorial competent să efectueze îndreptarea erorilor din documentele de plată întocmite de debitor și să considere valabilă plata de la momentul efectuării acesteia.

Conform dispozițiilor art. 114 alin. (6) din același Cod (în vigoare la data efectuării eronate a plății¹), cererea adresată organului fiscal putea fi depusă în termen de un an, sub sancțiunea decăderii.

Excepția fiind ridicată după modificarea textului art. 114 alin. (6), autorul critică prevederea legală de mai sus deducându-i neconstituționalitatea din compararea dispoziției legale inițiale (care stabilea termenul de decădere la un an) cu dispoziția modificată în anul 2011 (care a extins termenul de decădere la 5 ani).

2. Potrivit dispozițiilor art. 73 din Codul de procedură fiscală² contribuabilul debitor are obligația de a înscrie pe documentele de plată propriul cod de identificare fiscală. Nerespectarea cu strictețe a acestei obligații face imposibilă identificarea și constatarea — de către organul fiscal — a efectuării plății de către contribuabil, cu consecința considerării neîndeplinite la termen a obligației fiscale.

Autorul excepției de neconstituționalitate — notar public — a vărsat impozitul reținut conform art. 77¹ alin. (6) din Codul fiscal³ întocmind unele documente de plată în care a indicat, în mod eronat, codul de identificare fiscală al Camerei Notarilor Publici în locul propriului cod de identificare fiscală. Plata sumelor datorate s-a făcut însă în termenul prevăzut de lege⁴.

¹ Textul art. 114 alin. (6) din Codul de procedură fiscală a fost modificat în anul 2011 (prin Legea nr. 126/2011 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 88/2010 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală) în sensul că termenul de decădere de un an a fost înlocuit cu un termen de decădere de 5 ani.

² Articolul 73 din Codul de procedură fiscală stabilește obligația înscrierii codului de identificare fiscală pe documente, statuând că „Plătitorii de impozite, taxe, contribuții și alte sume datorate bugetului general consolidat au obligația de a menționa pe facturi, scrisori, oferte, comenzi sau pe orice alte documente emise codul de identificare fiscală propriu”.

³ Potrivit disp. art. 77¹ alin. (6) din Codul fiscal, impozitul aferent transferului proprietăților imobiliare din patrimoniul personal se calculează și se încasează de notarul public înainte de autentificarea actului de înstrăinare ori de întocmirea încheierii de finalizare a succesiunii și se virează la bugetul de stat — de către același notar — până la data de 25 inclusiv a lunii următoare celei în care a fost reținut.

⁴ Obligațiile fiscale de acest gen trebuie îndeplinite la termenele prevăzute de lege (vezi supra nota nr. 3); prin urmare, ele nefiind stabilite organele fiscale, nu sunt aduse la cunoștința debitorului prin acte administrative fiscale (decizii de impunere).

Notarul public întocmește în mod regulat (lunar) documente de plată (privind virarea la buget a sumelor reținute cu ocazia transferului proprietăților imobiliare), astfel că are ocazia și posibilitatea să verifice corectitudinea întocmirii acestor documente (privind plăți curente sau anterioare) pentru a-și îndeplini corespunzător obligația legală (în speță, aceea a înscrierii codului propriu de identificare fiscală) sau pentru a sesiza organul fiscal [în conformitate cu dispozițiile art. 114 alin. (4) din Codul de procedură fiscală]; or, în asemenea condiții, termenul în care putea sesiza organul fiscal cerându-i îndreptarea erorilor săvârșite pare a fi unul mai mult decât rezonabil. Cum, în mod evident, greșeala îi aparține în exclusivitate, debitorul trebuie să suporte consecințele legale (concretizate în suportarea obligațiilor fiscale accesorii⁵, calculate din ziua imediat următoare scadenței — termenul de plată — și până la identificarea plății efectuate).

Împrejurarea că sumele depuse în contul bugetului de stat (fără indicarea corectă a codului propriu de identificare fiscală, deci cu nerespectarea prevederilor art. 73 din Codul de procedură fiscală) au fost — de la data depunerii lor — la „dispoziția” statului nu este relevantă, pentru că atât timp cât nu s-a putut identifica contribuabilul-debitor, plata obligațiilor fiscale nu putea fi considerată legal și la termen efectuată pentru a-l putea absolvi pe contribuabil de obligațiile accesorii. Faptul că sumele depuse la termen (dar fără indicarea corectă a deponentului) au „zăcut” neidentificate în bugetul general consolidat nu este de natură să îl absolve pe debitor de sancțiunea neîndeplinirii conforme a obligațiilor fiscale.

În condițiile unei diligențe normale, debitorul obligației fiscale îndeplinite incorect trebuia să descopere greșeala săvârșită și să sesizeze organul fiscal, cerându-i să opereze îndreptarea erorii din documentele de plată (înăuntrul termenului de decădere) și plata efectuată ar fi fost considerată legal și la termen efectuată⁶ (situație în care, în temeiul legii, ar fi fost scutit de plata obligațiilor accesorii). Altfel, așa cum Curtea Constituțională s-a pronunțat în materie, „împrejurarea că debitorul care a efectuat o plată afectată de erori materiale, deși cunoștea sau ar fi trebuit să cunoască termenul în care putea să solicite îndreptarea erorilor din documentele de plată, precum și consecințele juridice ale nerespectării acestuia, nu s-a conformat exigenței legale de expresie propriei sale culpe, potrivit principiului *nemo auditur propriam turpitudinem allegans*”⁷, motiv pentru care trebuie să suporte consecințele nesupunerii și nerespectării condițiilor prevăzute de lege.

3. Prin Codul de procedură fiscală sunt stabilite atât termene de decădere⁸ cât și termene de prescripție⁹. Între cele două categorii de termene există deosebiri esențiale care privesc atât natura și regimul lor juridic, cât și finalitatea urmărită de legiuitor.

Termenul de decădere este intervalul de timp înăuntrul căruia titularul unui drept subiectiv este obligat să își exercite acel drept, sub sancțiunea stingerii dreptului respectiv. Termenul de decădere, care are ca efect pierderea dreptului subiectiv însuși, nu poate fi suspendat sau întrerupt și este incompatibil cu instituția repunerii în termen. Aceste termene sunt, în general, termene scurte.

Termenul de prescripție este intervalul de timp, stabilit de lege, în care neexercitarea dreptului la acțiune în sens material de către titularul său are ca efect stingerea posibilității de a obține condamnarea părâtului. Acest termen este susceptibil de suspendare, întrerupere și repunere în termen¹⁰. Termenele de prescripție sunt întotdeauna mai lungi decât termenele de decădere.

Cu toate că între cele două categorii de termene există aceste deosebiri de esență (care, în mod normal, nu ar trebui să conducă la confuzie), legiuitorul — amestecând mere cu pere — le-a confundat și le-a amestecat, stabilindu-le practic un același regim juridic, cu păstrarea doar a denumirii lor diferite. Într-adevăr, prin modificarea adusă în anul 2011 textului art. 114 alin. (6) din Codul de procedură fiscală, legiuitorul a asimilat termenul de decădere¹¹ cu termenul de prescripție sub aspectul regimului juridic pe care acesta îl urmează. Este atât de evidentă confuzia în care s-a aflat legiuitorul atunci când a conferit termenului de decădere valențele unui termen de prescripție, în condițiile în care între cele două categorii de termene nu există nicio asemănare, încât ne scutește de orice alte comentarii.

4. O asemenea confuzie — și consecința ei, unificarea regimului juridic al termenelor — nu este admisibilă, întrucât este vorba despre chestiuni totalmente diferite: una este ca înăuntrul termenului de decădere să fie îndreptate — de către organul fiscal, la cererea debitorului — erorile săvârșite cu ocazia completării unor documente de plată (prin care se îndeplinesc anumite obligații fiscale)¹² și altele sunt situațiile când — în termenul de prescripție prevăzut de lege — pot fi corectate declarațiile fiscale¹³, pot fi stabilite obligații fiscale¹⁴, se poate proceda la executarea silită a obligațiilor fiscale¹⁵, respectiv se poate cere compensarea sau restituirea creanțelor fiscale de către contribuabili¹⁶.

⁵ În legătură cu obligațiile fiscale principale și accesorii, a se vedea dispozițiile art. 21 și 22 din Codul de procedură fiscală.

⁶ Trebuie subliniat faptul că dispozițiile art. 114 alin. (4) se referă exclusiv la documentele de plată întocmite, cu erori, de către debitor, nu și la declarațiile fiscale ale contribuabilului ori la alte acte administrativ fiscale emise de organul fiscal competent în aplicarea legislației privind stabilirea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor fiscale (a se vedea, pentru aceste din urmă documente, dispozițiile art. 84 și, respectiv, art. 41, 43 și 44 din Codul de procedură fiscală).

⁷ A se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 268 din 22 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 425 din 25 iunie 2012.

⁸ A se vedea termenul stabilit prin art. 114 alin. (6) din Codul de procedură fiscală.

⁹ Precum cele stabilite prin dispozițiile art. 91, 131 și 135 din Codul de procedură fiscală.

¹⁰ A se vedea M. N. Costin în M. N. Costin, I. Leș, M. St. Minea, C. M. Costin, S. Spinei, *Dicționar de procedură civilă*, ediția a 2-a, Editura Hamangiu, București, 2007, p. 877 și 879.

¹¹ În forma modificată, în vigoare în prezent, textul art. 114 alin. (6) din Codul de procedură fiscală are următoarea redactare: „Cererea poate fi depusă în termen de 5 ani, sub sancțiunea decăderii. Termenul începe să curgă de la data de 1 ianuarie a anului următor celui în care s-a efectuat plata”.

¹² A se vedea dispozițiile art. 114 alin. (4) și (6) din Codul de procedură fiscală.

¹³ Conform dispozițiilor art. 84 din Codul de procedură fiscală, declarațiile fiscale pot fi corectate din proprie inițiativă de către contribuabil ori de către ori constată erori în declarația inițială, prin depunerea unei declarații rectificative, până la împlinirea termenului de prescripție a dreptului de a stabili obligații fiscale.

¹⁴ Potrivit dispozițiilor art. 91 din Codul de procedură fiscală, dreptul organului fiscal de a stabili obligații fiscale se prescrie în termen de 5 ani, termen care începe să curgă de la 1 ianuarie a anului următor celui în care s-a născut creanța fiscală.

¹⁵ Articolul 131 din Codul de procedură fiscală statuează că dreptul de a cere executarea silită a creanțelor fiscale se prescrie în termen de 5 ani de la data de 1 ianuarie a anului următor celui în care a luat naștere acest drept.

¹⁶ În conformitate cu dispozițiilor art. 135 din Codul de procedură fiscală dreptul contribuabililor de a cere compensarea sau restituirea creanțelor fiscale se prescrie în termen de 5 ani de la data de 1 ianuarie a anului următor celui în care a luat naștere dreptul la compensare sau restituire.

5. În fine, este în afara oricărei îndoieli că neconstituționalitatea unei dispoziții legale nu se poate deduce din compararea unui text de lege cu un alt text de lege¹⁷ (așa cum a susținut autorul excepției). De asemenea apreciem că o reglementare confuză a legiuitorului nu poate avea ca efect transformarea unei norme juridice dintr-una constituțională într-una neconstituțională (pentru că simpla mărire, ca interval de timp, a termenului de decădere nu poate conferi caracter neconstituțional vechii reglementări); altfel spus, de ce ar fi

neconstituțional termenul de decădere de un an și ar fi „mai constituțional” termenul de decădere de 5 ani?!

Având în vedere cele de mai sus, apreciem că nu pot fi reținute criticile formulate de autorul excepției de neconstituționalitate întrucât prevederile legale analizate nu contravin nici dispozițiilor constituționale invocate prin sesizare [art. 139 alin. (1)] și nici celor reținute de Curtea Constituțională prin decizia de mai sus [art. 44 alin. (1)].

Judecător

prof. univ. dr. **Mircea Ștefan Minea**

¹⁷ Art. 114 alin. (6) din Codul de procedură fiscală în forma inițială (care prevedea un termen de decădere de un an, care începea să curgă de la data efectuării plății efectuate cu erori) și aceeași dispoziție legală, modificată în 2011, care statuează un termen de decădere de 5 ani, care începe să curgă de la 1 ianuarie a anului următor celui în care s-a efectuat plata).

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind aprobarea conținutului și formatului actelor de studii care vor fi eliberate absolvenților ciclului I — studii universitare de licență

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 6 alin. (3) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă conținutul și formatul actelor de studii care vor fi eliberate absolvenților ciclului I — studii universitare de licență, înmatriculați în anul I de studii începând cu anul universitar 2011—2012, prevăzute în anexele nr. 1—9*).

Art. 2. — Actele de studii care se eliberează în sistemul național de învățământ superior pentru absolvenții ciclului I — studii universitare de licență, care au fost înmatriculați în anul I de studii începând cu anul universitar 2011—2012, sunt următoarele:

- a) Diploma de licență;
- b) Diploma de inginer;

c) Diploma de urbanist.

Art. 3. — Diploma de licență, diploma de inginer și diploma de urbanist sunt însoțite de suplimentul la diplomă, în condițiile legii.

Art. 4. — Instituțiile de învățământ superior care asigură școlarizarea pot elibera, la cerere, și suplimentul la diplomă în format europass. Suplimentul Europass la diplomă, precum și normele de completare sunt prevăzute în anexa nr. 10.

Art. 5. — Anexele nr. 1—10 fac parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU
VICTOR-VIOREL PONTA

Contrasemnează:

Ministrul educației naționale,

Remus Pricopie

Ministrul delegat pentru învățământ superior,
cercetare științifică și dezvoltare tehnologică,

Mihnea Cosmin Costoiu

p. Ministrul muncii, familiei, protecției sociale
și persoanelor vârstnice,

Teodor Codrin Scutaru,

secretar de stat

București, 23 iulie 2014.
Nr. 607.

*) Anexele nr. 1—8 sunt reproduse în facsimil.

ROMÂNIA
MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Seria Nr.

DIPLOMĂ
DE
LICENȚĂ

Loc
pentru
fotografie

T. S.

.....
.....
în baza absolvirii **Ciclului I – Studii universitare de licență** și a promovării examenului
de finalizare a studiilor din sesiunea,
la propunerea

c o n f e r ă

D.....,
născut... în anul, luna, ziua,
în localitatea,
județul / sectorul.....,
țara,
absolvent ... a.....

titlul de

în domeniul de studii

programul de studii

forma de învățământ, **durata studiilor**..... ani ,
numărul de credite de studii transferabile (ECTS/SECT).....

Titularul diplomei beneficiază de toate drepturile legale.

RECTOR,

DECAN,

L.S.

SECRETAR ȘEF,

Nr. din

Diploma este însoțită de SUPLIMENTUL LA DIPLOMĂ

ROMÂNIA
MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Seria Nr.

DIPLOMĂ
DE
LICENȚĂ

Loc
pentru
fotografie

T. S.

.....¹⁾,
.....¹⁾,
în baza absolvirii **Ciclului I – Studii universitare de licență** și a promovării examenului
de finalizare a studiilor din sesiunea
la propunerea²⁾,
.....²⁾,
conferă
D.....³⁾,
născut... în anul, luna, ziua,
în localitatea
județul / sectorul.....
țara
absolvent ... a.....⁴⁾,
.....⁴⁾,
titlul de⁵⁾,
.....⁵⁾,
în domeniul de studii⁶⁾,
.....⁶⁾,
programul de studii⁷⁾,
.....⁷⁾,
forma de învățământ⁸⁾, **durata studiilor**.....**ani**⁹⁾,
numărul de credite de studii transferabile (ECTS/SECT).....¹⁰⁾

Titularul diplomei beneficiază de toate drepturile legale.

RECTOR¹¹⁾,

DECAN¹²⁾,

L.S.

SECRETAR ȘEF¹³⁾,

Nr. din¹⁴⁾

Semnătura titularului

Diploma este însoțită de SUPLIMENTUL LA DIPLOMĂ

¹⁾ Denumirea instituției de învățământ superior la care s-a susținut examenul de finalizare a studiilor și care eliberează diploma de licență.

²⁾ Denumirea facultății care a organizat examenul de finalizare a studiilor.

³⁾ Doamnei, domnului (după caz), numele, inițiala / inițialele tatălui (mamei, în cazul în care tatăl este necunoscut) și prenumele titularului.

⁴⁾ Denumirea instituției de învățământ superior și a facultății / departamentului care au asigurat școlarizarea.

⁵⁾ Conform legislației în vigoare; ⁶⁾, ⁷⁾ Denumirile domeniului și programului de studii urmate de absolvent, conform reglementărilor legale în vigoare la data înmatriculării în anul I de studii.

⁸⁾, ⁹⁾, ¹⁰⁾ Se vor specifica forma de învățământ, durata studiilor și numărul de credite stabilite prin reglementările în vigoare pentru programul de studii urmat.

¹¹⁾ Semnătura rectorului instituției de învățământ superior.

¹²⁾ Semnătura decanului facultății.

¹³⁾ Semnătura secretarului șef al instituției de învățământ superior.

¹⁴⁾ Numărul curent din registrul de evidență a actelor de studii și data eliberării.

ROMÂNIA
MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Seria Nr.

DIPLOMĂ
DE
INGINER

Loc
pentru
fotografie

T. S.

.....
.....
în baza absolvirii **Ciclului I – Studii universitare de licență** și a promovării examenului
de finalizare a studiilor din sesiunea
la propunerea

c o n f e r ă

D.....
născut... în anul, luna, ziua
în localitatea
județul / sectorul.....
țara
absolvent ... a.....

titlul de

în domeniul de studii

programul de studii

forma de învățământ, **durata studiilor**..... **ani** ,
numărul de credite de studii transferabile (ECTS/SECT).....

Titularul diplomei beneficiază de toate drepturile legale.

RECTOR,

L.S.

DECAN,

SECRETAR ȘEF,

Nr. din

ROMÂNIA
MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Seria Nr.

DIPLOMĂ
DE
INGINER

Loc
pentru
fotografie

T. S.

.....
.....¹⁾
în baza absolvirii **Cicului I – Studii universitare de licență** și a promovării examenului
de finalizare a studiilor din sesiunea
la propunerea

c o n f e r ă

D.....³⁾
născut... în anul, luna, ziua
în localitatea
județul / sectorul.....
țara
absolvent ... a.....

.....⁴⁾
titlul de⁵⁾
.....
în domeniul de studii

.....⁶⁾
programul de studii

.....⁷⁾
forma de învățământ⁸⁾, **durata studiilor**.....**ani** ⁹⁾,
numărul de credite de studii transferabile (ECTS/SECT).....¹⁰⁾

Titularul diplomei beneficiază de toate drepturile legale.

RECTOR¹¹⁾,

DECAN¹²⁾,

L.S.

SECRETAR ȘEF¹³⁾,

Nr. din¹⁴⁾

Semnătura titularului

Diploma este însoțită de SUPPLEMENTUL LA DIPLOMĂ

¹⁾ Denumirea instituției de învățământ superior la care s-a susținut examenul de finalizare a studiilor și care eliberează diploma de inginer.

²⁾ Denumirea facultății care a organizat examenul de finalizare a studiilor.

³⁾ Doamnei, domnului (după caz), numele, inițiala / inițialele tatălui (mamei, în cazul în care tatăl este necunoscut) și prenumele titularului.

⁴⁾ Denumirea instituției de învățământ superior și a facultății / departamentului care au asigurat școlarizarea.

⁵⁾ Conform legislației în vigoare; ⁶⁾, ⁷⁾ Denumirile domeniului și programului de studii urmate de absolvent, conform reglementărilor legale în vigoare la data înmatriculării în anul I de studii.

⁸⁾, ⁹⁾, ¹⁰⁾ Se vor specifica forma de învățământ, durata studiilor și numărul de credite stabilite prin reglementările în vigoare pentru programul de studii urmat.

¹¹⁾ Semnătura rectorului instituției de învățământ superior.

¹²⁾ Semnătura decanului facultății.

¹³⁾ Semnătura secretarului șef al instituției de învățământ superior.

¹⁴⁾ Numărul curent din registrul de evidență a actelor de studii și data eliberării.

ROMÂNIA
MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Seria Nr.

DIPLOMĂ
DE
URBANIST

Loc
pentru
fotografie

T. S.

.....
.....
în baza absolvirii **Ciclului I – Studii universitare de licență** și a promovării examenului
de finalizare a studiilor din sesiunea
la propunerea

c o n f e r ă

D.....
născut... în anul, luna, ziua,
în localitatea
județul / sectorul.....
țara
absolvent ... a.....

titlul de

în domeniul de studii

programul de studii

forma de învățământ, **durata studiilor**.....**ani** ,

numărul de credite de studii transferabile (ECTS/SECT).....

Titularul diplomei beneficiază de toate drepturile legale.

RECTOR,

L.S.

DECAN,

SECRETAR ȘEF,

Nr. din

Diploma este însoțită de SUPLIMENTUL LA DIPLOMĂ

ROMÂNIA
MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Seria Nr.

DIPLOMĂ
DE
URBANIST

Loc
pentru
fotografie

T. S.

.....
.....¹⁾,
în baza absolvirii **Ciclului I – Studii universitare de licență** și a promovării examenului
de finalizare a studiilor din sesiunea
la propunerea

c o n f e r ă

D.....³⁾,
născut.... în anul, luna, ziua,
în localitatea,
județul / sectorul.....
țara

absolvent ... a.....⁴⁾,
titlul de

.....⁵⁾,
în domeniul de studii

.....⁶⁾,
programul de studii

.....⁷⁾,
forma de învățământ⁸⁾, **durata studiilor**.....**ani** ⁹⁾,

numărul de credite de studii transferabile (ECTS/SECT).....¹⁰⁾

Titularul diplomei beneficiază de toate drepturile legale.

RECTOR¹¹⁾,

DECAN¹²⁾,

L.S.

SECRETAR ȘEF¹³⁾,

Nr. din¹⁴⁾

Semnătura titularului

Diploma este însoțită de SUPLIMENTUL LA DIPLOMĂ

¹⁾ Denumirea instituției de învățământ superior la care s-a susținut examenul de finalizare a studiilor și care eliberează diploma de urbanist.

²⁾ Denumirea facultății care a organizat examenul de finalizare a studiilor.

³⁾ Doamnei, domnului (după caz), numele, inițiala / inițialele tatălui (mamei, în cazul în care tatăl este necunoscut) și prenumele titularului.

⁴⁾ Denumirea instituției de învățământ superior și a facultății / departamentului care au asigurat școlarizarea.

⁵⁾ Conform legislației în vigoare; ⁶⁾ Denumirile domeniului și programului de studii urmate de absolvent, conform reglementărilor legale în vigoare la data înmatriculării în anul I de studii.

⁸⁾, ⁹⁾, ¹⁰⁾ Se vor specifica forma de învățământ, durata studiilor și numărul de credite stabilite prin reglementările în vigoare pentru programul de studii urmat.

¹¹⁾ Semnătura rectorului instituției de învățământ superior.

¹²⁾ Semnătura decanului facultății.

¹³⁾ Semnătura secretarului șef al instituției de învățământ superior.

¹⁴⁾ Numărul curent din registrul de evidență a actelor de studii și data eliberării.

REZULTATELE EXAMENULUI DE FINALIZARE A STUDIILOR

P r o b a	Nota / Media	Nr. credite³⁾ (ECTS/SECT)
1. Cunoștințe fundamentale și de specialitate	(în cifre și litere)	
2. Lucrarea de licență / Proiectul de diplomă	(în cifre și litere)	
Media examenului de finalizare a studiilor	(în cifre și litere)	

DECAN¹⁾,**SECRETAR ȘEF FACULTATE²⁾,**

Media examenului de finalizare a studiilor se calculează ca medie aritmetică a probelor, cu două zecimale, fără rotunjire.

¹⁾ Semnătura decanului facultății.

²⁾ Semnătura secretarului șef al facultății.

³⁾ Numărul de credite alocate examenului de finalizare a studiilor.

ROMÂNIA
MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
The Ministry of National Education

1)

SUPLIMENT LA DIPLOMĂ
DIPLOMA SUPPLEMENT

2) Acest supliment însoțește diploma
cu seria nr.

*The Supplement is for diploma
series no.*

1. DATE DE IDENTIFICARE A TITULARULUI DIPLOMEI INFORMATION IDENTIFYING THE HOLDER OF THE DIPLOMA		
Numele de familie la naștere <i>Family name(s) at birth</i> 1.1a <input style="width: 90%;" type="text"/>	Numele de familie după căsătorie (dacă este cazul) <i>Family name(s) (after marriage) (if applicable)</i> 1.1b <input style="width: 90%;" type="text"/>	
Inițiala (inițialele) prenumelui (prenumelor) tatălui / mamei <i>Initial(s) of father's / mother's first name(s)</i> 1.2a <input style="width: 80%;" type="text"/>	Prenumele <i>First name(s)</i> 1.2b <input style="width: 90%;" type="text"/>	
Data nașterii (anul/luna/ziua) <i>Date of birth (year/month/day)</i> 1.3a <input style="width: 20%;" type="text"/> / <input style="width: 20%;" type="text"/> / <input style="width: 20%;" type="text"/>	Locul nașterii (localitatea, județul/ sectorul, țara) <i>Place of birth</i> 1.3b <input style="width: 90%;" type="text"/>	
Numărul matricol <i>Student enrolment number</i> 1.4 <input style="width: 20%;" type="text"/>	Codul numeric personal (CNP) <i>Personal identification number</i> <input style="width: 40%;" type="text"/>	Anul înmatriculării <i>Year of enrolment</i> 1.5 <input style="width: 20%;" type="text"/>
2. INFORMAȚII PRIVIND CALIFICAREA INFORMATION IDENTIFYING THE QUALIFICATION		
Denumirea calificării și (dacă este cazul) titlul acordat (după promovarea examenului de finalizare a studiilor) <i>Name of qualification and (if applicable) title awarded (after passing the final examination)</i> 2.1 <input style="width: 90%;" type="text"/>		
Domeniul de studii <i>Field of study</i> 2.2a <input style="width: 90%;" type="text"/>	Programul de studii <i>Programme of study</i> 2.2b <input style="width: 90%;" type="text"/>	
Numele și statutul instituției de învățământ superior care eliberează diploma (în limba română) <i>Name and status of awarding institution</i> 2.3a <input style="width: 90%;" type="text"/>	Facultatea care organizează examenul de finalizare a studiilor <i>Faculty administering the final examination</i> 2.3b <input style="width: 90%;" type="text"/>	
Numele și statutul instituției de învățământ superior care a asigurat școlarizarea (dacă diferă de 2.3a, în limba română) <i>Name and status of institution administering studies (if different from 2.3a)</i> 2.4a <input style="width: 90%;" type="text"/>	Facultatea care a asigurat școlarizarea (dacă diferă de 2.3b) <i>Faculty administering studies (if different from 2.3b)</i> 2.4b <input style="width: 90%;" type="text"/>	
Limba (limbile) de studiu / examinare <i>Language(s) of instruction/ examination</i> 2.5 <input style="width: 90%;" type="text"/>		

L.S.

3. INFORMAȚII PRIVIND NIVELUL CALIFICĂRII INFORMATION ON THE LEVEL OF THE QUALIFICATION

Nivelul calificării
Level of qualification

Durata oficială a programului de studii și numărul de credite de studii transferabile (conform ECTS/SECT)
Official length of the programme of study and number of ECTS/SECT credits

3.1

3.2

Condițiile de admitere
Access requirement(s)

3.3

4. INFORMAȚII PRIVIND CURRICULUMUL ȘI REZULTATELE OBȚINUTE INFORMATION ON THE CURRICULUM AND RESULTS GAINED

Forma de învățământ
Mode of study

4.1

Rezultatele învățării asigurate prin programul de studii
Learning outcomes of the study programme

4.2

Detalii privind programul absolvit, calificativele / notele / creditele ECTS/SECT obținute
(conform Registrului matricol al facultății, volumul nr. /)
*Programme details and the individual grades / marks / ECTS/SECT credits obtained
(according to Faculty Student Records, volume no. /)*

Nr. No	Denumirea disciplinei <i>Subject</i>	³⁾ Total ore <i>Number of hours</i>		Nota / <i>Grade</i>		Nr. credite <i>Number of ECTS/SECT credits</i>	
		C	S, LP, P	Sem I 1 st sem	Sem II 2 st sem	Sem I 1 st sem	Sem II 2 st sem
Anul I (anul universitar -) <i>1st year of study (- academic year)</i>							
Promovat cu media : ⁴⁾ <i>Pass, average grade per academic year</i>							
Total credite / <i>Total ECTS/SECT credits:</i>							
Anul II (anul universitar -) <i>2nd year of study (- academic year)</i>							
Promovat cu media : ⁴⁾							
Total credite / <i>Total ECTS/SECT credits:</i>							
Anul III (anul universitar -) <i>3rd year of study (- academic year)</i>							
Promovat cu media : ⁴⁾							
Total credite / <i>Total ECTS/SECT credits:</i>							
Anul IV (anul universitar -) <i>4th year of study (- academic year)</i>							
Promovat cu media : ⁴⁾							
Total credite / <i>Total ECTS/SECT credits:</i>							

Promovat:	Media ⁵⁾ de promovare a studiilor (ponderată cu puncte de credit – dacă este cazul):	Total credite:
<i>Pass:</i>	<i>Overall average grade (credit-weighted average - if available):</i>	<i>Total ECTS/SECT credits:</i>

- 4.4 Sistemul de notare și, dacă sunt disponibile, informații privind distribuția statistică a notelor
Grading scheme and, if available, grade distribution guidance

Notarea unei discipline se face pe o scală de la 10 la 1, notele acordate fiind numere întregi; nota minimă de promovare este 5, iar nota maximă este 10.

Media minimă de promovare a anilor de studii pentru promoția, domeniul de studii, programul de studii este, iar media maximă este, titularul fiind clasat pe locul dintr-un total de absolvenți.

Grades are integer numbers and given on a scale from 10 (the highest grade) to 1 (the lowest grade); the lowest passing grade is 5.

The passing overall average grades for the class of .../ ..., field of study ..., study programme in ..., are: ... lowest average: ...(out of 10) and highest average ... (out of 10), the degree holder is ranked ... out of ... graduates.

5. INFORMAȚII SUPLIMENTARE *ADDITIONAL INFORMATION*

Informații suplimentare
Additional information

Alte surse pentru obținerea mai multor informații
Further information sources

5.1

5.2

6. INFORMAȚII PRIVIND DREPTURILE CONFERITE DE CALIFICARE ȘI DE TITLU (dacă este cazul) *INFORMATION ON THE FUNCTION OF THE QUALIFICATION AND DEGREE (if applicable)*

Possibilități de continuare a studiilor (după promovarea examenului de finalizare)
Access to further study (after passing the final examination)

6.1

Statutul profesional
Professional status

6.2

7. LEGALITATEA SUPLIMENTULUI <i>CERTIFICATION OF THE SUPPLEMENT</i>			
	Funcția <i>Position</i>	Semnătura <i>Signature</i>	Funcția <i>Position</i>
7.1	Rector <i>Rector</i>		7.2
7.3	Decan <i>Dean</i>		7.4
			7.5
			7.6

⁶⁾ Nr. și data eliberării
No., dated.

/

Acest document conține un număr de pagini.

This document consists of pages

Ștampila sau sigiliul oficial
Official stamp or seal

L. S.

¹⁾ Denumirea instituției de învățământ superior care a asigurat școlarizarea și care eliberează suplimentul la diplomă.

¹⁾ *Name of institution administering studies and provided diploma supplement*

²⁾ Se va completa de către instituția de învățământ superior care eliberează diploma. Aceasta trebuie să verifice legalitatea tuturor înscrisurilor de pe diplomă și de pe suplimentul la diplomă.

²⁾ *To be filled in by the awarding institution that must check the legality of all information provided in the diploma and diploma supplement.*

³⁾ Se va menționa numărul total de ore, din care: numărul total de ore de curs (C); numărul total de ore de seminar (S); numărul total de ore de lucrări practice (LP); numărul total de ore de proiect (P); etc.

³⁾ *It shall be mentioned the total hours of which total hours for courses (C), seminars (S), practical courses (LP), projects (P).*

⁴⁾ Media anuală, cu două zecimale, fără rotunjire.

⁴⁾ *Average grade per academic year, with two decimals and without rounding off.*

⁵⁾ Media generală, cu două zecimale, fără rotunjire.

⁵⁾ *Overall average grade with two decimals and without rounding off.*

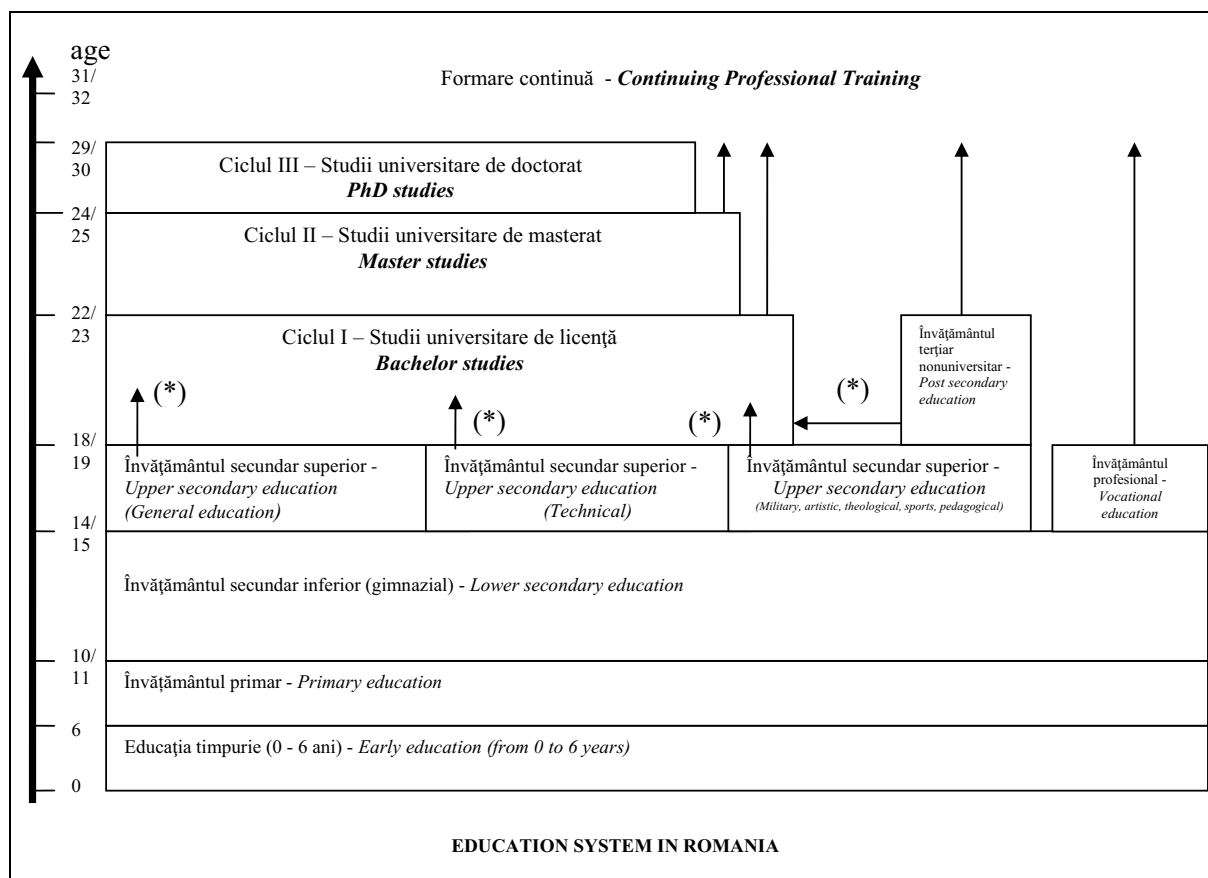
⁶⁾ Se va completa de către instituția care a asigurat școlarizarea titularului.

⁶⁾ *To be filled in by the institution administering studies.*

Suplimentul la diplomă se va redacta pe format A4 (față / verso), se va numerota și se va ștampila pe fiecare pagină, pe colțul din dreapta jos (L.S.), cu același specimen de la 7.6.

Diploma supplement shall be printed on both sides of an A4 paper format and shall be numbered and stamped on each page on the right bottom corner (L.S.), with the same specimen from 7.6.

8. INFORMAȚII PRIVIND SISTEMUL NAȚIONAL DE ÎNVĂȚĂMÂNT INFORMATION ON THE NATIONAL EDUCATION SYSTEM

PREZENTARE GENERALĂ A SISTEMULUI NAȚIONAL DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR Overview of the national higher education system

Accesul în învățământul superior se bazează pe diploma de bacalaureat (obținută la sfârșitul învățământului secundar superior), iar accesul la programe de master se bazează pe diploma obținută după finalizarea studiilor de licență (BA/BSc/BEng).

Access to higher education is based on the baccalaureate diploma (obtained at the end of upper secondary education) and access to master programmes is based on the bachelor degree (BA/BSc/BEng).

Studiile universitare de licență (BA/BSc/BEng) presupun 180-240 de puncte de credit, calculate în conformitate cu sistemul european de credite transferabile (ECTS/SECT) și se finalizează prin nivelul 6 din cadrul european al calificărilor pentru învățare pe tot parcursul vieții (EQF/CEC).
Bachelor studies (BA/BSc/BEng) presuppose 180-240 credit points, calculated in accordance with the European Credit Transfer System (ECTS/SECT), and ends with the level 6 from the European Qualifications Framework for lifelong learning (EQF/CEC).

Studiile universitare de master (MA/MSc/MEng) presupun 60-120 puncte de credit, calculate în conformitate cu sistemul european de credite transferabile (ECTS/SECT) și se finalizează prin nivelul 7 din EQF/CEC.
Master studies (MA/MSc/MEng) presuppose 60-120 credit points, calculated in accordance with the European Credit Transfer System (ECTS/SECT), and ends with the level 7 EQF/CEC.

Pentru profesii reglementate prin norme, recomandări sau bune practici europene, studiile universitare de licență și masterat pot fi oferite comasat, într-un program unitar de studii universitare cu o durată cuprinsă între 5 și 6 ani, la învățământul cu frecvență, diplomele obținute fiind echivalente diplomei de master (în următoarele domenii de studiu: Medicină - 360 de ECTS / SECT, Stomatologie - 360 de ECTS / SECT, Farmacie - 300 ECTS / SECT, Medicină Veterinară - 360 ECTS / SECT, Arhitectură - 360 ECTS / SECT).

For professions regulated by European norms, regulations or good practices, bachelor (BA/BSc/BEng) and master studies (MA/MSc/MEng) can be provided as part of a 5 to 6 year full-time programme of study, thus diplomas are recognised as master's degree certificates (the following fields of study are considered: Medicine - 360 ECTS/SECT, Dentistry - 360 ECTS/SECT, Pharmacy - 300 ECTS/SECT, Veterinary Medicine - 360 ECTS/SECT, Architecture - 360 ECTS/SECT).

Studiile universitare de doctorat conduc la o teza de doctorat, iar candidații care finalizează primesc diploma de doctor. Studiile universitare de doctorat permit dobândirea unei calificări de nivelul 8 din EQF/CEC.

PhD studies result in a doctoral research thesis, while successful candidates are awarded a PhD diploma. Doctoral studies allow obtaining a qualification at level 8 EQF/CEC.

Sistemul de învățământ superior românesc este un sistem deschis. Toate universitățile din România folosesc Sistemul European de Credite Transferabile (ECTS/SECT).
The Romanian higher education system is an open system. All Romanian universities use the European Credit Transfer System (ECTS/SECT).

Programele de studii universitare pot fi organizate, după caz, conform reglementărilor legale în vigoare, la următoarele forme de învățământ: cu frecvență, cu frecvență redusă și la distanță.

University programs can be organized, as appropriate, according to legal regulations, at the following forms of education: full time, part time and distantly.

De asemenea, universitățile oferă programe de formare profesională continuă, pe baza cererilor de pe piața muncii.

Universities also provide continuing professional training programmes based on the market demands.

(*) În conformitate cu Legea nr. 1/2011
According to Law no. 1/2011

N O R M E

de completare a Suplimentului la diplomă

(1) Secțiunea 1 „Date de identificare a titularului diplomei” necesită înscrierea următoarelor date: numele de familie la naștere, numele de familie după căsătorie (dacă este cazul), inițiala/inițialele tatălui sau a/ale mamei (dacă tatăl este necunoscut), prenume, data nașterii, locul nașterii, număr matricol și, după caz, codul numeric personal al studentului (ca element de autentificare suplimentară a identității posesorului diplomei), precum și anul înmatriculării în instituția de învățământ superior.

(2) Secțiunea 2 „Informații privind calificarea”, în conformitate cu reglementările legale în vigoare, cuprinde: denumirea calificării și (dacă este cazul) titlul acordat (după susținerea examenului de finalizare a studiilor), care este de nivel licență, respectiv *bachelor*, domeniul de studii, programul de studii, numele și statutul instituției de învățământ superior care eliberează diploma (prin *statut* înțelegându-se dacă instituția este publică sau privată, acreditată, în conformitate cu legislația în vigoare), facultatea care a organizat examenul de finalizare, numele și statutul instituției de învățământ superior și ale facultății (dacă diferă de 2.3a) care administrează studiile și limba(ile) de studiu/examinare.

(3) Secțiunea 3 „Informații privind nivelul calificării” prezintă acele mențiuni care permit încadrarea corectă a calificării obținute, coroborat cu prezentarea din secțiunea 8. Prin urmare, aici sunt incluse: nivelul calificării; durata oficială a programului de studii care conduce la certificarea respectivei calificări și numărul de credite de studii transferabile, precum și condițiile de acces. Studiile universitare de licență finalizate corespund nivelului 6 atât din Cadrul național al calificărilor (CEC), cât și din Cadrul european al calificărilor (EQF), deci se va face mențiunea „licență”, respectiv „bachelor” cu indicarea nivelului de calificare 6 CNC și 6 EQF.

(4) Secțiunea 4 „Informații privind curriculumul și rezultatele obținute” cuprinde: forma de învățământ (cu frecvență, cu frecvență redusă, la distanță); rezultatele învățării asigurate prin programul de studii (în conformitate cu prevederile art. 152 din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare și ale Hotărârii Guvernului nr. 918/2013 privind aprobarea Cadrului național al calificărilor), precum și a actelor normative subsecvente; detalii privind programul absolvit (conform Registrului matricol al facultății, volumul nr. .../...), unde se vor preciza toate disciplinele sau modulele/unitățile de studiu obligatorii, opționale și facultative, numărul total de ore, notele obținute, numărul de credite de studii transferabile obținute și media de promovare a studiilor; sistemul de notare (se va specifica scala de notare, cu menționarea notei de promovare, respectiv: notarea unei discipline se face pe o scală de la 10 la 1; notele acordate sunt numere întregi; nota minimă de promovare este 5, iar nota maximă este 10). Se recomandă instituțiilor de învățământ superior să menționeze distribuția propriilor absolvenți, pe niveluri de performanță, astfel încât titularul diplomei să poată fi corect clasificat în cadrul promoției sale. Ierarhizarea se poate realiza, pentru toți absolvenții care au promovat examenul de finalizare a studiilor în sesiunea/anul universitar/promoția respectivă.

La pct. 4.2 se vor înscrie rezultatele învățării, exprimate prin competențe profesionale și transversale, conform grilei 1 și grilei 1bis elaborate conform Ordinului ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 5.703/2011 privind implementarea Cadrului național al calificărilor din învățământul superior și descrierii calificărilor înscrise în Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (RNCIS).

(5) Secțiunea 5 „Informații suplimentare” prezintă mențiuni în cazul titularilor care au efectuat o parte din studiile universitare într-o altă instituție de învățământ superior, din țară sau străinătate, precum și alte mențiuni privind școlarizarea titularului (înteruperi de studii, prelungiri ale școlarității, transferuri, mobilități etc.). Pentru cetățenii străini se va indica documentul care permite admiterea la studii. De asemenea, în această secțiune se pot menționa alte acte de studii obținute în baza unor acorduri instituționale, precum și informații privind modulul de pregătire psihopedagogică, direcții de aprofundare obținute pe parcursul acestor studii prin discipline/pachete de discipline opționale etc.

În situația în care programul de studii se derulează în franciză sau este rezultatul unei cooperări internaționale, trebuie menționat în această secțiune. Se recomandă să se indice o adresă de contact, poștală sau electronică, pentru informații suplimentare cu privire la suplimentul la diplomă emis.

(6) Secțiunea 6 „Informații privind drepturile conferite de calificare și de titlu” (dacă este cazul) se referă la accesul la continuarea studiilor după promovarea examenului de finalizare și la statutul profesional.

(7) Secțiunea 7 „Legalitatea suplimentului” cuprinde: funcția, numele, prenumele și semnătura persoanelor responsabile din instituția de învățământ superior (rector, decan, secretar șef universitate, secretar șef facultate); elemente de siguranță (numărul și data eliberării), iar în continuare se va menționa numărul de pagini pe care îl conține suplimentul la diplomă și se va aplica ștampila sau sigiliul oficial al instituției de învățământ superior care a asigurat școlarizarea titularului. Sigiliul oficial al instituției, aplicat la pct. 7.6, se va aplica pe fiecare pagină în locul indicat (L.S.).

(8) Secțiunea 8 „Informații privind sistemul național de învățământ” cuprinde o diagramă a sistemului de învățământ din România, precum și o descriere a sistemului de învățământ superior, în conformitate cu Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.

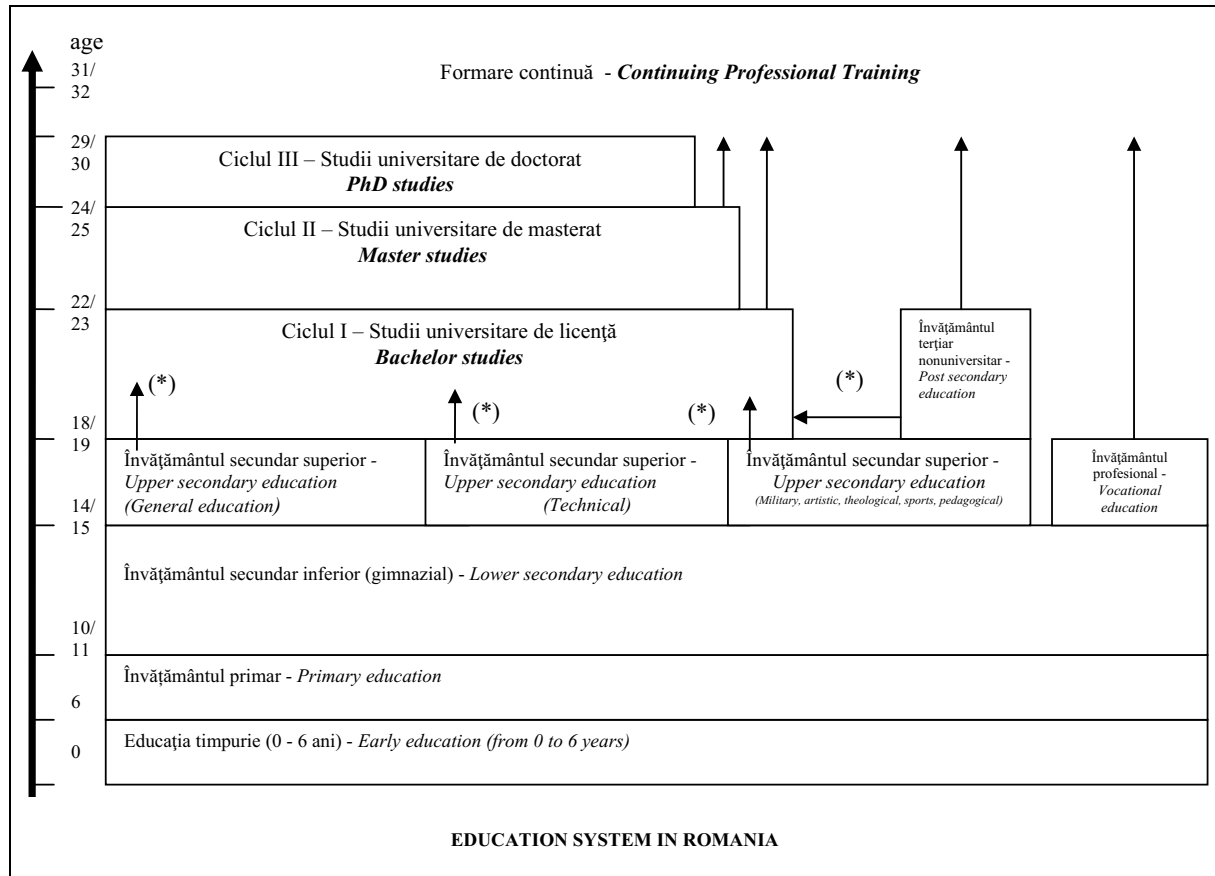

SUPLIMENT EUROPASS LA DIPLOMĂ

1. DATE DE IDENTIFICARE A TITULARULUI	
1.1 Nume	1.2 Prenume
<input type="text"/>	<input type="text"/>
1.3 Data nașterii (zz/ll/aaaa)	1.4 Număr matricol/Cod de identificare al studentului (dacă este cazul)
<input type="text"/>	<input type="text"/>
2. INFORMAȚII PRIVIND CALIFICAREA	
2.1 Denumirea calificării și (dacă este cazul) titlul acordat (în limba română)	2.2 Domeniul(ile) de studiu
<input type="text"/>	<input type="text"/>
2.3 Numele și statutul instituției care acordă diploma (în limba română)	
<input type="text"/>	
2.5 Limba(ile) de studiu/examinare	2.4 Numele și statutul instituției (dacă diferă de 2.3) care administrează studiile (în limba română)
<input type="text"/>	<input type="text"/>
3. INFORMAȚII PRIVIND NIVELUL CALIFICĂRII	
3.1 Nivelul calificării	3.2 Durata oficială a programului de studiu
<input type="text"/>	<input type="text"/>
3.3 Criterii de admitere	
<input type="text"/>	
4. INFORMAȚII PRIVIND PROGRAMUL DE STUDII SI REZULTATELE OBTINUTE	
4.1 Forma de învățământ	4.2 Cerințele programului
<input type="text"/>	<input type="text"/>
4.3 Detalii asupra programului (ex. module sau unități de studiu), calificativele/notele/creditele obținute	
<input type="text"/>	
4.4 Sistemul de notare, și, dacă sunt posibile, informații privind distribuția statistică a notelor	4.5 Media finală (în limba română)
<input type="text"/>	<input type="text"/>
5. INFORMAȚII PRIVIND DREPTURILE CONFERITE DE CALIFICARE	
5.1 Acces la continuarea studiilor	5.2 Statutul profesional
<input type="text"/>	<input type="text"/>
6. INFORMAȚII SUPLIMENTARE	
6.1 Informații suplimentare	6.2 Alte surse pentru obținerea mai multor informații
<input type="text"/>	<input type="text"/>
7. LEGALITATEA SUPLIMENTULUI	
7.1 Data	7.2 Semnătura
<input type="text"/>	<input type="text"/>
7.3 Funcția	7.4 Ștampila sau sigiliul oficial
<input type="text"/>	<input type="text"/>

*) Suplimentul Europass la diplomă este reprodus în facsimil.

8. INFORMAȚII PRIVIND SISTEMUL NAȚIONAL DE ÎNVĂȚĂMÂNT
 INFORMATION ON THE NATIONAL EDUCATION SYSTEM

PREZENTARE GENERALĂ A SISTEMULUI NAȚIONAL DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR
 Overview of the national higher education system

Accesul în învățământul superior se bazează pe diploma de bacalaureat (obținută la sfârșitul învățământului secundar superior), iar accesul la programe de master se bazează pe diploma obținută după finalizarea studiilor de licență (BA/BSc/BEng).

Access to higher education is based on the baccalaureate diploma (obtained at the end of upper secondary education) and access to master programmes is based on the bachelor degree (BA/BSc/BEng).

Studiile universitare de licență (BA/BSc/BEng) presupun 180-240 de puncte de credit, calculate în conformitate cu sistemul european de credite transferabile (ECTS/SECT) și se finalizează prin nivelul 6 din cadrul european al calificărilor pentru învățare pe tot parcursul vieții (EQF/CEC).

Bachelor studies (BA/BSc/BEng) presuppose 180-240 credit points, calculated in accordance with the European Credit Transfer System (ECTS/SECT), and ends with the level 6 from the European Qualifications Framework for lifelong learning (EQF/CEC).

Studiile universitare de master (MA/MSc/MEng) presupun 60-120 puncte de credit, calculate în conformitate cu sistemul european de credite transferabile (ECTS/SECT) și se finalizează prin nivelul 7 din EQF/CEC.

Master studies (MA/MSc/MEng) presuppose 60-120 credit points, calculated in accordance with the European Credit Transfer System (ECTS/SECT), and ends with the level 7 EQF/CEC.

Pentru profesii reglementate prin norme, recomandări sau bune practici europene, studiile universitare de licență și masterat pot fi oferite comasat, într-un program unitar de studii universitare cu o durată cuprinsă între 5 și 6 ani, la învățământul cu frecvență, diplomele obținute fiind echivalente diplomei de master (în următoarele domenii de studiu: Medicină - 360 de ECTS / SECT, Stomatologie - 360 de ECTS / SECT, Farmacie - 300 ECTS / SECT, Medicină Veterinară - 360 ECTS / SECT, Arhitectură - 360 ECTS / SECT).

For professions regulated by European norms, regulations or good practices, bachelor (BA/BSc/BEng) and master studies (MA/MSc/MEng) can be provided as part of a 5 to 6 year full-time programme of study, thus diplomas are recognised as master's degree certificates (the following fields of study are considered: Medicine - 360 ECTS/SECT, Dentistry - 360 ECTS/SECT, Pharmacy - 300 ECTS/SECT, Veterinary Medicine - 360 ECTS/SECT, Architecture - 360 ECTS/SECT).

Studiile universitare de doctorat conduc la o teză de doctorat, iar candidații care finalizează primesc diploma de doctor. Studiile universitare de doctorat permit dobândirea unei calificări de nivelul 8 din EQF/CEC.

PhD studies result in a doctoral research thesis, while successful candidates are awarded a PhD diploma. Doctoral studies allow obtaining a qualification at level 8 EQF/CEC.

Sistemul de învățământ superior românesc este un sistem deschis. Toate universitățile din România folosesc Sistemul European de Credite Transferabile (ECTS/SECT).

The Romanian higher education system is an open system. All Romanian universities use the European Credit Transfer System (ECTS/SECT).

Programele de studii universitare pot fi organizate, după caz, conform reglementărilor legale în vigoare, la următoarele forme de învățământ: cu frecvență, cu frecvență redusă și la distanță.

University programs can be organized, as appropriate, according to legal regulations, at the following forms of education: full time, part time and distantly.

De asemenea, universitățile oferă programe de formare profesională continuă, pe baza cererilor de pe piața muncii.

Universities also provide continuing professional training programmes based on the market demands.

(*) În conformitate cu Legea nr. 1/2011
 According to Law no. 1/2011

N O R M E
de completare a Suplimentului Europass la diplomă

(1) Secțiunea 1 „Date de identificare a titularului” cuprinde următoarelor date: 1.1: Nume de familie la naștere, inițiala/inițialele tatălui sau al/ale mamei (dacă tatăl este necunoscut); 1.2: Prenume; 1.3: Data nașterii; 1.4: Codul numeric personal al studentului (ca element de autentificare suplimentară a identității posesorului diplomei) și, după caz, număr matricol.

(2) Secțiunea 2 „Informații privind calificarea”, în conformitate cu reglementările legale în vigoare, cuprinde: 2.1: Denumirea calificării și (dacă este cazul) titlul acordat, care este de nivel licență, respectiv *bachelor*; 2.2: Domeniul de studii; 2.3: Numele și statutul instituției de învățământ superior care acordă diploma (prin *statut* înțelegându-se dacă instituția este publică sau privată, acreditată, în conformitate cu legislația în vigoare); 2.4: Numele și statutul instituției de învățământ superior (dacă diferă de 2.3) care a asigurat școlarizarea și 2.5: Limba(ile) de studiu/examinare.

(3) Secțiunea 3 „Informații privind nivelul calificării” prezintă acele mențiuni care permit încadrarea corectă a calificării obținute, coroborat cu prezentarea din secțiunea 8. Prin urmare, aici sunt incluse: 3.1: Nivelul calificării, conform CNC; 3.2: Durata oficială a programului de studiu care conduce la certificarea respectivei calificări și 3.3 Criteriile de admitere. Studiile universitare de licență finalizate corespund nivelului 6 atât din Cadrul național al calificărilor (CNC), cât și din Cadrul european al calificărilor (EQF), 6 CNC și 6 EQF.

(4) Secțiunea 4 „Informații privind programul de studii și rezultatele obținute” cuprinde: 4.1: Forma de învățământ (cu frecvență, cu frecvență redusă, la distanță); 4.2: Cerințele programului — se vor înscrie rezultatele învățării, exprimate prin competențe; 4.3: Detalii asupra programului absolvit (conform Registrului matricol al facultății, volumul nr. .../...), unde se vor preciza toate disciplinele sau modulele/unitățile de studiu obligatorii, opționale și facultative, numărul total de ore, notele obținute, numărul de credite de studiu transferabile obținute și media de promovare a studiilor; 4.4: Sistemul de notare (se va specifica scala de notare, cu menționarea notei de promovare, respectiv: notarea unei discipline se face pe o scală de la 10 la 1; notele acordate sunt numere întregi; nota minimă de promovare este 5, iar nota maximă este 10); 4.5: Media finală obținută — va fi specificată în limba română. Se recomandă instituțiilor de învățământ superior să menționeze distribuția propriilor absolvenți, pe niveluri de performanță, astfel încât titularul diplomei să poată fi corect clasificat în cadrul promoției sale.

(5) Secțiunea 5 „Informații privind drepturile conferite de calificare” cuprinde 5.1: Accesul la continuarea studiilor după promovarea examenului de finalizare și 5.2 Statutul profesional (de exemplu, în cazul parcurgerii modulului de pregătire psihopedagogică, va putea fi menționat dreptul de a profesa în învățământ).

(6) Secțiunea 6 „Informații suplimentare” cuprinde: 6.1: Informații suplimentare care prezintă mențiuni în cazul titularilor care au efectuat o parte din studiile universitare într-o altă instituție de învățământ superior, din țară sau străinătate, precum și alte mențiuni privind școlarizarea titularului. Pentru cetățenii străini se va indica documentul care permite admiterea la studii. De asemenea, în această secțiune se pot menționa alte acte de studii, în baza unor acorduri instituționale, precum și informații privind modulul de pregătire psihopedagogică, direcții de aprofundare obținute pe parcursul acestor studii prin discipline/pachete de discipline opționale etc.

În situația în care programul de studii se derulează în franciză sau este rezultatul unei cooperări internaționale, trebuie menționat în această secțiune.

6.2: Alte surse pentru obținerea mai multor informații — se recomandă să se indice o adresă de contact, poștală sau electronică, date cu privire la suplimentul la diplomă emis.

(7) Secțiunea 7 „Legalitatea suplimentului” cuprinde: 7.1: Data; 7.2: *Semnătura reprezentantului autorizat din instituția de învățământ superior (rector)*; 7.3: Funcția, numele, prenumele și 7.4: Ștampila sau sigiliul oficial al *instituției de învățământ superior* care a asigurat școlarizarea titularului.

(8) Secțiunea 8 „Informații privind sistemul național de învățământ” cuprinde o diagramă a sistemului de învățământ din România, precum și o descriere a sistemului de învățământ superior, în conformitate cu Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.

(9) Dacă diploma a fost eliberată anterior anului în care se solicită eliberarea Suplimentului Europass la diplomă, trebuie:

— ca instituția care a asigurat școlarizarea/instituția care a completat suplimentul la diplomă să fie de acord cu eliberarea retroactivă a suplimentului;

— solicitantul să pună la dispoziția acesteia diploma în original.

ACTE ALE AUTORITĂȚII NAȚIONALE DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

ORDIN

privind aprobarea tarifelor și contribuțiilor bănești percepute de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei în anul 2014

Având în vedere dispozițiile art. 2 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, precum și dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 22/2008 privind eficiența energetică și promovarea utilizării la consumatorii finali a surselor regenerabile de energie, cu modificările ulterioare,

președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă tariful perceput operatorilor economici care desfășoară activități în sectorul energiei electrice, termice și al gazelor naturale pentru acordarea de autorizații și licențe, conform anexei nr. 1, și tariful perceput pentru emiterea de atestate și autorizații operatorilor economici care proiectează, execută, verifică și exploatează instalații electrice și de gaze naturale, conform anexei nr. 2.

Art. 2. — Se aprobă tariful perceput pentru autorizarea persoanelor fizice care desfășoară activități în sectorul energiei electrice, termice și gazelor naturale, conform anexei nr. 3.

Art. 3. — (1) Se aprobă tariful și contribuția bănească percepute anual de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei de la operatorii economici ce desfășoară activități în sectorul energiei electrice, termice și gazelor naturale, care, potrivit legii, se află în competența de reglementare a Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei.

(2) Valoarea tarifului și contribuției bănești prevăzute la alin. (1) și condițiile de achitare a acestora sunt prevăzute în anexa nr. 4.

Art. 4. — (1) Tariful și contribuția bănească se achită în contul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei RO98TREZ70020F160300XXX deschis la Activitatea de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București.

(2) În cazul neachitării la scadență a facturilor aferente tarifului și contribuției prevăzute în prezentul ordin, respectiv în termen de 20 de zile de la data emiterii acestora, pentru fiecare zi de întârziere la plată se percepe o sumă egală cu nivelul dobânzilor și penalităților de întârziere datorate pentru neplata la termen a obligațiilor bugetare, conform prevederilor legale în vigoare.

Art. 5. — Anexele nr. 1—4 fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 6. — Entitățile organizatorice din cadrul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, precum și persoanele fizice și juridice a căror activitate, potrivit legii, se află în competența de reglementare a acestora vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 7. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin, se abrogă Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 95/2013, privind aprobarea tarifelor și contribuțiilor bănești percepute de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 821 din 23 decembrie 2013, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 8. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei,
Niculae Havrileț

București, 10 iulie 2014.
Nr. 60.

Tariful perceput operatorilor economici care desfășoară activități în sectorul energiei electrice, termice și al gazelor naturale pentru acordarea de autorizații și licențe

1. Tariful pentru acordarea/modificarea autorizațiilor de înființare și a licențelor pentru activități în sectorul energiei electrice și termice

Tabelul nr. 1 — **Tariful pentru acordarea/modificarea de autorizații de înființare și licențe în sectorul energiei electrice și termice**

Nr. crt.	Activitatea Obiectul solicitării	Tariful (lei)	Aplicare
0	1	2	3
Producerea energiei electrice și termice			
1.	Acordarea autorizației de înființare pentru realizarea sau re tehnologizarea de capacități de producere a energiei electrice (cu sau fără cogenerare)	5.000	Pe*) ≥ 10MWe
		2.500	Pe < 10MWe
2.	Acordarea licenței pentru exploatarea capacităților de producere a energiei electrice și, după caz, a capacităților de producere a energiei termice în cogenerare — în cazul unui solicitant persoană juridică	2.500	Pe < 10MWe
		5.000	Pe ≥ 10MWe
3.	Acordarea licenței pentru exploatarea capacităților de producere a energiei electrice și, după caz, a capacităților de producere a energiei termice în cogenerare — în cazul unui solicitant persoană fizică	500	100 kW < Pe și Pe ≤ 1MW
Activități ale operatorului de transport și de sistem			
4.	Acordarea licenței pentru transportul energiei electrice, pentru prestarea serviciului de sistem și pentru administrarea pieței de echilibrare	10.000	—
Activitatea de administrare de piețe centralizate de energie electrică			
5.	Acordarea licenței pentru activitatea de administrare de piețe centralizate de energie electrică (altele decât piața de echilibrare)	2.500	—
Distribuția energiei electrice			
6.	Acordarea licenței pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice	10.000	P**) ≥ 10 MW
		2.500	1 MW < P**) < 10 MW
Furnizarea energiei electrice			
7.	Acordarea licenței pentru furnizarea de energie electrică	2.500	—
Pentru oricare dintre autorizațiile de înființare/licențele de mai sus***)			
8.	Analiza documentației anexate cererii pentru acordarea/modificarea unei autorizații de înființare sau a unei licențe — în cazul unei persoane juridice	2.500	—
9.	Analiza documentației anexate cererii pentru acordarea/modificare a unei licențe — în cazul unui solicitant persoană fizică	500	—

Nr. crt.	Activitatea Obiectul solicitării	Tariful (lei)	Aplicare
0	1	2	3
10.	Acordarea unei autorizații sau a unei licențe provizorii — în cazul când solicitantul este o persoană juridică	625	—
	Acordarea unei licențe provizorii dintre cele menționate pe rd. 3 din prezentul tabel — cazul solicitantului persoană fizică	125	—

*) „Pe” reprezintă puterea electrică instalată a capacităților de producere a energiei electrice.

**) „P” reprezintă puterea electrică aprobată pentru utilizatorii rețelelor electrice deținute de prestatorul serviciului de distribuție a energiei electrice (sumă în care nu se include puterea electrică aprobată pentru consumul afectat însuși prestatorului acestui serviciu).

***) Tariful de analiză:

a) se deduce din tariful de acordare a autorizației/licenței;

b) nu se restituie solicitantului, în cazul în care ANRE refuză acordarea ori modificarea autorizației/licenței sau clasează solicitarea respectivă.

NOTĂ:

Instituțiile publice din domeniile de învățământ și sănătate sunt scutite de plata tarifului înscris în tabelul nr. 1 pentru acordarea de autorizații de înființare și/sau licențe.

2. Tariful perceput de la operatorii economici care desfășoară activități în sectorul gazelor naturale

Tabelul nr. 2 — Tariful pentru acordarea autorizațiilor și licențelor în sectorul gazelor naturale

Nr. crt.	Activitatea/Obiectivul solicitării	Criteriul de fundamentare	U.M.	Tariful (% din valoarea obiectivului)	Tariful (lei/U.M.)
1.	Acordare/Modificare autorizații de înființare	Valoarea actualizată a obiectivului conform anexei nr. 3 la Regulamentul pentru acordarea autorizațiilor de înființare și a licențelor în sectorul gazelor naturale, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 34/2013 (<i>regulament</i>)	lei	0,32	—
2.	Furnizare gaze naturale/biogaz/ biometan/GNCV	Cantitatea de gaze naturale/biogaz/ biometan/GNCV estimată a fi furnizată în anul în care se solicită acordarea licenței	mii mc	—	0,45
3.	Furnizare de GPL	Cantitate de GPL	t	—	0,70
4.	Furnizare de GNL	Cantitate de GNL	t	—	0,63
5.	Operare a sistemelor de transport al gazelor naturale	Cantitatea de gaze naturale estimată a se transporta în anul în care se solicită acordarea licenței	mii mc	—	0,25
6.	Operare a sistemului de distribuție, a sistemului de distribuție închis sau a magistralei directe de gaze naturale	Cantitatea de gaze naturale estimată a se distribui în anul în care se solicită acordarea licenței	mii mc	—	0,35
7.	Operare a sistemului de înmagazinare subterană a gazelor naturale	Valoarea actualizată a obiectivului conform anexei nr. 7 la regulament	lei	0,32	—
8.	Operare a conductelor de alimentare din amonte aferente producției de gaze naturale	Valoarea actualizată a obiectivului conform anexei nr. 7 la regulament	lei	0,32	
9.	Operare a terminalelor GNL	Valoarea actualizată a obiectivului conform anexei nr. 7 la regulament	lei	0,32	

Tabelul nr. 3 — **Tariful pentru analiza solicitărilor de acordare/modificare/prelungire a autorizațiilor de înființare/licențelor în sectorul gazelor naturale**

Nr. crt.	Tipul licenței	Tariful (lei)
1.	Autorizații de înființare/Modificare autorizații	2.500
2.	Licențe — toate tipurile/modificare licențe	2.500
3.	Prelungire a valabilității autorizației de înființare/licenței	2.500

NOTĂ:

Suma achitată conform prevederilor din tabelul nr. 3 nu se înapoiază solicitantului în cazul retragerii cererii de autorizare/licențiere, în cazul clasării documentației, precum și în cazul neacordării autorizației. Tariful perceput pentru analiza documentațiilor privind acordarea/modificarea/prelungirea autorizațiilor de înființare/licențelor se facturează solicitanților la depunerea documentațiilor. Tariful perceput pentru analiza documentațiilor se deduce din tariful de acordare/modificare a autorizației de înființare/licenței.

Tabelul nr. 4 — **Tarife pentru analiză documentații**

Nr. crt.	Tipul documentației	Tariful (lei)
1.	Aviz de principiu consumatori izolați tip A sau tip B	250
2.	Aviz furnizori de formare profesională	250
3.	Aviz de principiu sisteme de distribuție închise	250
4.	Aviz pentru studii de fezabilitate	250
5.	Aviz extindere zonă concesionată	250

3. Tariful pentru autorizarea furnizorilor de energie electrică și gaze naturale să participe la licitațiile de certificate de emisii de gaze cu efect de seră, în conformitate cu prevederile art. 18 alin. (2) din Regulamentul (UE) nr. 1.031/2010 al Comisiei din 12 noiembrie 2010 privind calendarul, administrarea și alte aspecte ale licitării certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră în temeiul Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității

Tabelul nr. 5 — **Tariful pentru autorizarea furnizorilor de energie electrică și gaze naturale să participe la licitațiile de certificate de emisii de gaze cu efect de seră**

Nr. crt.	Activitatea Obiectul solicitării	Tariful (lei)
1.	Acordarea/Modificarea autorizației pentru participarea la licitațiile de certificate de emisii de gaze cu efect de seră	1.000
2.	Analiza documentației anexate cererii pentru acordarea/modificarea unei autorizații pentru participarea la licitațiile de certificate de emisii de gaze cu efect de seră*)	1.000

*) Tariful de analiză:

- a) se deduce din tariful de acordare a autorizației/licenței;
- b) nu se restituie solicitantului, în cazul în care Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei refuză acordarea ori modificarea autorizației/licenței sau clasează solicitarea respectivă.

NOTĂ:

Instituțiile publice din domeniile de învățământ și sănătate sunt scutite de plata tarifelor înscrise în tabelul de mai sus.

Tariful perceput pentru emiterea de atestate și autorizații operatorilor economici care proiectează, execută, verifică și exploatează instalații electrice și de gaze naturale

1. Tariful pentru emiterea de atestate operatorilor economici care proiectează, execută, verifică și exploatează instalații electrice din sistemul electroenergetic național

Tabelul nr. 1 — Tariful pentru emiterea de atestate

Tip atestat — Categoria de activități	Tarif (lei)
Atestate de tip A1, Bp, Be, Bi, B	1.600
Atestate de tip A2, A3, C1A, C2A	3.100
Atestate de tip A, C1B, C2B, D1, D2, E1, E2, E2MT, E2PA	4.500
Atestate de tip F, Fv, Fd	4.500
Modificarea unui atestat, în situațiile prevăzute la art. 52 alin. (1) lit. a)—d) din Regulamentul pentru atestarea operatorilor economici care proiectează, execută și verifică instalații electrice, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 23/2013, cu modificările și completările ulterioare	300
Modificarea unui atestat, în situațiile prevăzute la art. 13 alin. (7) din Regulamentul pentru atestarea operatorilor economici care proiectează, execută și verifică instalații electrice, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 23/2013, cu modificările și completările ulterioare	1.600
Emiterea unui duplicat al atestatului	300
Solicitarea recunoașterii documentelor echivalente atestatelor, în situația prevăzută la art. 5 alin. (2) din Regulamentul pentru atestarea operatorilor economici care proiectează, execută și verifică instalații electrice, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 23/2013, cu modificările și completările ulterioare	1.600

2. Tariful pentru autorizarea și verificarea operatorilor economici care desfășoară activități de proiectare, execuție și exploatare în sectorul gazelor naturale

Tabelul nr. 2 — Tariful pentru emiterea de autorizații

Nr. crt.	Tipul autorizației	Tariful (lei)
1.	Proiectare	2.000
2.	Execuție și exploatare	3.000

3. Tariful pentru autorizarea persoanelor juridice ca auditori energetici

Tabelul nr. 3 — Tarif pentru autorizarea persoanelor juridice ca auditori energetici

Solicitantul autorizării	Tarif pentru eliberarea autorizației de auditor energetic — lei —	
	Autorizație nouă	Prelungirea valabilității autorizației existente
Persoană juridică	2.800	1.700

NOTE:

1. Tariful include analiza documentației transmise de solicitant pentru eliberarea autorizației de auditor energetic de către Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei, întocmirea documentelor aferente autorizării și monitorizarea realizării auditurilor energetice.

2. În cazul în care Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei suspendă valabilitatea autorizației de auditor energetic, reînnoirea acesteia se tarifează la nivelul eliberării unei noi autorizații.

**Tariful perceput pentru autorizarea persoanelor fizice care desfășoară activități
în sectorul energiei electrice, termice și gazelor naturale**

1. Tariful pentru autorizarea electricienilor care proiectează, execută, verifică și exploatează instalații electrice

Tabelul nr. 1 — Tarif pentru autorizarea electricienilor

Tip autorizare	Tarif (lei)
Gradul I	250
Gradele de autorizare II, III, IV, de tip A sau de tip B	250
Prelungire pentru oricare dintre gradele de autorizare de tip A sau de tip B (inclusiv gradul I)	125
Gradele de autorizare II, III, IV, de tip A + B	350
Prelungire pentru oricare dintre gradele de autorizare, de tip A + B	175
Verificator de proiecte în domeniul instalațiilor electrice	125
Responsabil tehnic cu execuția lucrărilor de instalații electrice	125
Expert tehnic de calitate și extrajudiciar în domeniul instalațiilor electrice	175
Emiterea unui duplicat al legitimației de electrician autorizat	30

2. Tariful pentru atestarea verificatorilor de proiecte și experților tehnici în sectorul gazelor naturale și pentru autorizarea și verificarea persoanelor fizice care desfășoară activități de proiectare, execuție și exploatare în domeniul gazelor naturale

Tabelul nr. 2 — Tarif pentru atestare/autorizare persoane fizice

Nr. crt.	Tipul atestării	Tariful (lei)
1.	Verificatori de proiecte	350
2.	Experți tehnici	450
3.	Autorizare persoane fizice (instalatori toate gradele)	250
4.	Eliberare duplicat legitimație	30

3. Tariful pentru autorizarea persoanelor fizice ca auditori energetici

Tabelul nr. 3 — Tarif pentru autorizarea persoanelor fizice ca auditori energetici

Solicitantul autorizării	Tariful pentru eliberarea autorizației de auditor energetic — lei —	
	Autorizație nouă	Prelungirea valabilității autorizației existente
Persoană fizică	1.700	1.100

NOTE:

1. Tariful include analiza documentației transmise de solicitant pentru eliberarea autorizației de auditor energetic de către Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei, întocmirea documentelor aferente autorizării și monitorizarea realizării auditurilor energetice.

2. În cazul în care Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei suspendă valabilitatea autorizației de auditor energetic, reînnoirea acesteia se tarifează la nivelul eliberării unei noi autorizații.

4. Tariful pentru atestarea managerilor energetici

Tabelul nr. 4 — Tarif pentru atestarea managerilor energetici

Solicitantul atestării	Tariful pentru eliberarea atestatului de manager energetic — lei —	
	Atestat nou	Prelungirea valabilității atestatului existent
Persoană fizică	2.800	1.700

NOTE:

1. Tariful include analiza documentației transmise de solicitant pentru eliberarea atestatului de manager energetic de către Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei, examinarea candidatului și întocmirea documentelor aferente atestării.

2. În cazul în care Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei suspendă valabilitatea atestatului de manager energetic, reînnoirea acestuia se tarifează la nivelul eliberării unui nou atestat.

TARIFUL ȘI CONTRIBUȚIA BĂNEASCĂ
percepute anual de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei de la operatori economici
ce desfășoară activități în sectorul energiei electrice, termice și gazelor naturale

1. Contribuția bănească percepută de la operatori economici ce desfășoară activități în sectorul energiei electrice și termice

1. Titularii licențelor acordate de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei pentru desfășurarea de activități comerciale în sectorul energiei electrice și al energiei termice produse în cogenerare au obligația de a plăti anual Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei o contribuție bănească după cum urmează:

a) pentru persoana juridică titulară de licență, contribuția care se percepe este egală cu 0,08% din cifra de afaceri realizată de aceasta în anul 2013 din activitățile comerciale ce fac obiectul licențelor pe care le deține, dar nu mai puțin de 2.500 lei, cu excepția persoanei juridice prevăzute la lit. b);

b) pentru persoana fizică și juridică deținătoare exclusiv a unei licențe pentru exploatarea comercială a capacităților de producere a energiei electrice cu putere totală instalată până la 1 MW inclusiv, contribuția care se percepe este egală cu 250 lei.

2. În cazul oricărei persoane juridice care intră sub incidența pct. 1 lit. a), titulară a unei unice licențe acordate de către Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei:

a) dacă anul 2014 este anul de expirare a valabilității sau de retragere a licenței, Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei facturează titularului licenței contribuția a cărei valoare se determină astfel: valoarea calculată în conformitate cu prevederile pct. 1 se ponderează cu raportul dintre durata de valabilitate a licenței în anul 2014, exprimată în zile calendaristice, și numărul de zile ale anului calendaristic (365), dar nu poate fi mai mică de 2.500 lei;

b) prevederile de la lit. a) sunt aplicabile în situațiile în care valabilitatea licenței expiră în anul 2014 și nu se solicită sau nu se aprobă modificarea acelei licențe, în scopul de a se prelungi valabilitatea acesteia, cel puțin până la un termen din anul următor.

3. Instituțiile publice din domeniile de învățământ și sănătate sunt scutite de la plata contribuției bănești către Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei.

4. Titularii de licențe, cu excepția celor menționați la pct. 3, vor comunica Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, până la sfârșitul decadei a doua a lunii februarie, valoarea cifrei de afaceri realizate în anul precedent. Pentru titularii de licențe care nu transmit valoarea cifrei de afaceri specificate până la termenul prevăzut mai sus, contribuția bănească se facturează pe baza unei valori a cifrei de afaceri care este estimată de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei. În astfel de cazuri nu se aplică prevederile pct. 2.

5. Titularul de licență care, în cursul anului 2014, preia integral activitatea desfășurată pe baza unei licențe de același tip de către o altă persoană fizică sau juridică va asigura achitarea completă a contribuției pentru anul 2014, care îi revine titularului de licență care își încetează activitatea.

6. Pentru titularii de licențe a căror contribuție bănească are o valoare superioară nivelului de 2.500 lei, aceasta se poate achita în rate trimestriale egale; termenul de achitare a fiecăreia dintre aceste rate este sfârșitul primei luni a trimestrului respectiv, cu excepția primei rate care se achită potrivit termenului scadent înscris în factura emisă de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei.

7. Durata de suspendare a unei licențe, care este precizată în decizia emisă în acest scop de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei, nu diminuează valoarea contribuției percepute de la titularul licenței pentru anul în care se înregistrează suspendarea acesteia.

8. Regularizarea contribuției bănești constă în facturarea diferenței dintre valoarea contribuției facturate inițial, la începutul anului, și valoarea contribuției determinate pe baza cifrei de afaceri realizate în anul precedent din activitățile comerciale desfășurate de către producători (pentru producția de energie electrică sau pentru producția de energie electrică și termică livrată din unitățile descrise în licențe), operatori de transport, operatori de distribuție, furnizori, pentru desfășurarea de activități comerciale numai în sectorul energiei electrice sau pentru activități desfășurate în sectorul energiei electrice și al energiei termice livrate din unitățile descrise în licențe. Regularizarea contribuției bănești percepute pe anul 2014 se efectuează după depunerea la Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei de către titularii de licențe a Raportului financiar anual, elaborat în conformitate cu Metodologia de întocmire a Raportului financiar de către titularii de licențe, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 59/2008.

9. Contribuția bănească încasată de la solicitantul de licență/licențe în anul acordării licenței/licențelor respective nu este supusă regularizării.

10. În cazul titularului care deține mai multe licențe acordate de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei, iar în cursul anului de facturare a contribuției percepute sistează desfășurarea uneia dintre activitățile reglementate prin licență, la expirarea valabilității sau la retragerea licenței respective, calculul de regularizare a contribuției bănești se efectuează astfel:

a) cifra de afaceri realizată, aferentă activității desfășurate în anul precedent, pe baza licenței a cărei valabilitate a expirat sau care a fost retrasă în cursul anului de facturare, se ponderează cu raportul dintre numărul de zile din anul de facturare/regularizare a contribuției, în care licența a fost valabilă, și numărul total de zile ale anului respectiv;

b) la regularizarea contribuției bănești, cifra de afaceri realizată — totalul aferent anului precedent, care constituie baza de calcul pentru regularizare — este suma cifrelor de afaceri realizate din activitățile desfășurate în anul precedent pe bază de licențe, iar una dintre aceste cifre de afaceri este aceea care a fost determinată potrivit celor specificate la lit. a);

c) regularizarea contribuției bănești constă în facturarea diferenței dintre valoarea contribuției facturate inițial, la începutul anului, și valoarea contribuției determinate pe baza cifrei de afaceri realizate, stabilită conform celor specificate la lit. b);

d) plata contribuției aferente anului 2014, în cazul menționat la lit. a), trebuie să se facă înainte de emiterea deciziei președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei de încetare a valabilității licenței.

11. La regularizarea contribuțiilor bănești, creanțele sau datorile ce pot apărea în raport cu Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei, care sunt mai mici de 10 lei, se anulează.

12. Dacă în urma regularizării contribuțiilor bănești rezultă sume pe care Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei le datorează titularilor de licențe care îndeplinesc simultan următoarele condiții:

- a) au achitat contribuția bănească aferentă anului în curs;
b) dețin cel puțin o licență valabilă, atât în anul în curs, cât și în anul următor,

aceste sume se vor constitui ca avans pentru contribuția bănească a respectivilor titulari de licențe aferentă anului următor.

13. La acordarea unei licențe, solicitantul care nu este titular al unei alte licențe pentru desfășurarea de activități în sectorul energiei electrice achită Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei o contribuție bănească în valoare de 0,08% din cifra de afaceri estimată a se realiza prin prestarea activităților ce fac obiectul licenței solicitate, în anul acordării acesteia.

14. Pentru analiza documentației transmise în vederea emiterii deciziei de aprobare a prețurilor/tarifelor în sectorul energiei electrice și termice în cogenerare, persoanele fizice și juridice care:

a) au obligația legală de a solicita Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei aprobarea prețurilor/tarifelor percepute în desfășurarea activităților comerciale;

b) desfășoară, potrivit legii, astfel de activități în sectorul energiei electrice, fără a fi titulari de licențe, vor achita o contribuție bănească de 2.500 lei.

Această contribuție se percepe odată cu depunerea dosarului de analiză și nu se restituie solicitantului în cazul în care Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei refuză aprobarea sau în caz de restituire a documentației pe motiv de necompletitudine.

15. La stabilirea cifrei de afaceri pentru care se percepe contribuția bănească se au în vedere și următoarele cazuri particulare:

a) cifra de afaceri include veniturile realizate din vânzările de energie electrică și de energie termică produse în capacitățile energetice specificate în condițiile asociate licenței;

b) cifra de afaceri a Societății Comerciale Operatorul Pieței de Energie Electrică și de Gaze Naturale „OPCOM” — S.A. nu include veniturile din tranzacțiile de vânzare-cumpărare de

energie electrică pentru piețele în care operatorul pieței de energie electrică și de gaze naturale are rol de contraparte;

c) cifra de afaceri nu include veniturile din tranzacțiile de energie electrică ale furnizorilor de energie electrică ce au rol de intermediari pentru piața cu negociere dublă continuă.

16. Operatorii economici, persoane fizice și juridice, solicitanți ai acreditării pentru aplicarea sistemului de promovare prin certificate verzi, care nu sunt titulari de licență de exploatare comercială a capacității de producere a energiei electrice din surse regenerabile E-SRE pentru care se solicită acreditarea, precum și operatorii economici care dezvoltă proiecte de centrale de producere a E-SRE cu putere instalată mai mare de 125 MW supuși evaluării detaliate a măsurii de sprijin și notificării către Comisia Europeană, achită Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei o contribuție bănească de:

a) 2.500 lei pentru operatorii economici persoane juridice, solicitanți ai acreditării pentru aplicarea sistemului de promovare prin certificate verzi, care nu sunt titulari de licență de exploatare comercială a capacității de producere a E-SRE pentru care se solicită acreditarea;

b) 600 lei pentru operatorii economici persoane fizice, solicitanți ai acreditării pentru aplicarea sistemului de promovare prin certificate verzi, care nu sunt titulari de licență de exploatare comercială a capacității de producere a E-SRE;

c) 600 lei/MW instalată pentru operatorii economici care dezvoltă proiecte de centrale de producere a E-SRE supuse evaluării detaliate și notificării măsurii de sprijin către Comisia Europeană.

17. Operatorii economici care solicită emiterea de avize pentru acreditarea preliminară/finală a unităților de cogenerare noi sau re tehnologizate achită Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei o contribuție bănească determinată cu formula:

$$T = 2500 + 200 \times P \text{ [lei]},$$

în care „T” reprezintă contribuția bănească, iar „P” se exprimă în [MW] și reprezintă suma puterii electrice [P(e)] și termice [P(t)] instalate.

2. Tariful și contribuția bănească percepute pentru desfășurarea activităților din domeniul gazelor naturale pe bază de licență

Tabelul nr. 1 — Tariful pentru desfășurarea activităților din domeniul gazelor naturale pe bază de licență

Nr. crt.	Activitatea	Criteriul de fundamentare	U.M.	Tariful (lei/U.M.)
1.	Furnizarea de gaze naturale/biogaz/biometan	Cantitatea de gaze naturale	mii mc	0,45
2.	Furnizare de GPL	Cantitatea de GPL	t	0,7
3.	Furnizare de GNL	Cantitatea de GNL	t	0,63
4.	Furnizare de GNCV	Cantitatea de GNCV	mii mc	0,45
5.	Transportul gazelor naturale	Cantitatea de gaze naturale transportată	mii mc	0,25
6.	Înmagazinarea/Stocarea gazelor naturale	Cantitatea de gaze naturale înmagazinată/stocată	mii mc	0,38
7.	Distribuția gazelor naturale	Cantitatea de gaze naturale distribuită	mii mc	0,35
8.	Operare conducte din amonte	Cantitate de gaze naturale transportată prin conducte din amonte	mii mc	0,25

1. Titularii licențelor acordate de către Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei pentru desfășurarea activității de administrare a piețelor centralizate de gaze naturale plătesc anual Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei o contribuție bănească. Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei facturează contribuția ce se percepe de la fiecare titular de licență la valoarea de 0,08 % din cifra de afaceri realizată de acesta în anul precedent din activitatea ce face obiectul de administrare a piețelor centralizate de gaze naturale sau la o valoare minimă, dacă rezultatul calcului efectuat este inferior sau egal cu 2.500 lei.

2. În cazul oricărei persoane fizice sau juridice, care este titular al unei licențe unice acordate de către Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei, dacă anul 2014 este anul de expirare a valabilității sau de retragere a licenței, Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei facturează titularului licenței contribuția/tarif, a cărei/cărui valoare se ponderează cu raportul dintre durata de valabilitate a licenței în anul 2014, exprimată în zile calendaristice, și numărul de zile ale anului calendaristic (365).

3. Titularii de licențe vor comunica Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, până la sfârșitul decadei a doua a lunii februarie, valoarea cifrei de afaceri realizate în anul precedent/cantitatea de gaze naturale estimată pentru anul 2014. Pentru titularii de licențe care nu transmit valoarea cifrei de afaceri/cantitatea estimată specificată până la termenul precizat mai sus, contribuția bănească/tarif se facturează pe baza unei valori care este estimată de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei.

4. Titularul de licență care, în cursul anului 2014, preia integral activitatea desfășurată pe baza unei licențe de același tip de către o altă persoană fizică sau juridică va asigura achitarea completă a contribuției/tarifului pentru anul 2014, ce îi revine titularului de licență care își încetează activitatea.

5. Pentru titularii de licențe a/al căror contribuție bănească/tarif are o valoare superioară nivelului de 2.500 lei, aceasta/acesta se poate achita în rate trimestriale egale; termenul de achitare a fiecăreia dintre aceste rate este sfârșitul primei luni a trimestrului respectiv, cu excepția primei rate care se achită potrivit termenului scadent înscris în factura emisă de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei.

6. Durata de suspendare a unei licențe, care este precizată în decizia emisă în acest scop de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei, nu diminuează valoarea contribuției/tarifului percepute/perceput de la titularul licenței pentru anul în care se înregistrează suspendarea acesteia/acesteia.

7. Regularizarea contribuției bănești/tarifului constă în facturarea diferenței dintre valoarea contribuției/tarifului facturate/facturat inițial, la începutul anului, și valoarea contribuției/tarifului determinate/determinat pe baza cifrei de afaceri realizate/cantității estimate în anul precedent din activitățile comerciale desfășurate în sectorul gazelor naturale. Contribuția bănească/tariful încasată/încasat de la solicitantul de licență/licențe, în anul acordării licenței/licențelor respective, nu este supusă/supus regularizării.

8. Perioada de regularizare a contribuției bănești/tarifului este cuprinsă între 1 martie—15 martie a anului următor celui de referință, supus regularizării, având în vedere faptul că raportarea lunii decembrie se face în conformitate cu prevederile art. 6 alin. (1) din Metodologia de monitorizare a pieței gazelor naturale, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 5/2013.

9. La regularizarea contribuțiilor bănești, creanțele sau datoriile ce pot apărea în raport cu Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei, care sunt mai mici de 10 lei, se anulează.

10. Dacă în urma regularizării contribuțiilor bănești/tarifelor rezultă sume pe care Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei le datorează titularilor de licențe care îndeplinesc simultan următoarele condiții:

- au achitat contribuția bănească aferentă anului în curs;
- dețin cel puțin o licență valabilă, atât în anul în curs, cât și în anul următor,

aceste sume se vor constitui ca avans pentru contribuția bănească a/tariful respectivilor titulari de licențe, aferentă/aferent anului următor.

11. Contribuția bănească/tariful anual percepută/perceput de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei de la un solicitant de licență nu poate fi mai mică/mai mic de 2.500 lei.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948368 807815